Glas صوت الاسلام Islama

vjera ◉ društvo ◉ kultura

بسم الله الرحمن الرحيم

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلاً مِّمَّنْ دَعَآ إِلَى اللهِ
وَعَمِلَ صَالِحاً وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: "Ja sam doista musliman!"

(Fussilet, 33)

Sejjid Qutb

EL-FATIHA

Strana 18

Strana 3

ZAJEDNO ILI ODVOJENO

Strana 4

INTERVIEW:

Mr. Izudin ŠUŠEVIĆ

KUĆA NE STOJI NA ZEMLJI NEGO NA ŽENI

Strana 18

S I H R (MAGIJA) I ZAŠTITA OD NJEGA

Strana 9

Bajramska poruka predsjednika Mešihata IZ-e Sandžaka, Muamer ef. Zukorlića

Nekoliko miliona hadžija u Meki koji poput kosmosa tavafe oko Kabe, prolivena krv stotine miliona kurbana ukazuju na jedinstvo i harmoniju ummeta koji samo žrtvom u ime Boga može ostvariti ciljeve koji su garant uspostavljanja pravde i blagostanja moderne ljudske civilizacije.

U tom smislu svima koji Bajram prihvataju kao svoj B A J R A M Š E R I F M U B A R E K O L S U N

PRVI I NAJVEĆI KONGRES MIRA U SVIJETU

Hadž je prvi i najveći kongres mira u svijetu, a hadžije "iz svih dalekih mjesta" njegovi delegati i učesnici. Upravo ovih prvih proljećnih dana oni su, poput mirisavog cvijeća, otišli da u tom ružičnjaku koji se zove Mekka, uveličaju taj nesvakidašnji ambijent vjere, ljubavi, solidarnosti, bratskih pogleda i srca. Uputili su se da uz dovu Svevišnjem Bogu zaliju suzama hadžerul-esved i prozbore ustima pobožnjaka: Ja rabbi, ukabuli naš hadž i ovako nas skrušene, kao na danu Tvojega Suda, očisti od grijeha i uvedi u dženetske bašče.

Dok čitate ovaj broj ''Glasa islama'' naše sandžačke hadžije su uveliko stigle u Blagoslovljenu Zemlju dva sveta hrama. Kada smo ih ispraćali, suznih očiju smo molili da prenesu naše selame Resulullahu i da zamole sa tih mubarek mjesta da i nama dragi Bog omogući da se zaputimo Bejtulahu. Jer, On je učinio da naša srca čeznu za Svetim hramom, da ga osjećamo u duši. Tako je bilo i tako će biti do Sudnjega dana. Milioni pravovjernih od Mašrika do Magriba, samo sa jednim ciljem krenuli su prema jasnom odredištu. Rijeke pravovjernih uskoro će se utopiti u veliko more koje se talasa u jednom smjeru, simbolizirajući jedinstvo tewhida. Indonežani, Pakistanci, Kašmirci, Palestinci, Turci, Bošnjaci, Albanci... ogromno stablo Ummeta Islama koje zapravo buja i cveta baš u ovim danima. Bog je odredio da se ljudi susreću i povezuju ali nigdje ovako i u ovolikom broju. Stoga hadž, kao ibadet, ima mnogostruko značenje i predstavlja, bez sumnje, vrhunac ibadeta. Sva četiri šarta Islama: šehadet, namaz, zekat i post prethode njemu. Oni pripremaju vjernika za ovaj veliki i naporni put. A Bog kaže, najbolja je opskrba bogobojaznost. Poznato je da ni za jedan propis (namaz, zekat, post) nije potrebno toliko napora, vremena, mala, suzdržljivosti od grijeha, kao kod hadža. Zato Muhammed a.s. kaže, ko ga u potpunosti obavi bez griješenja i manjkavosti, očišćen je od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila. Hadž je oslobađanje, na trenutak, od dunjaluka i pristajanje na viša zbivanja, gdje se duša napoji sa izvora vječnosti, kako bi mogla ustrajati u životu zemaljskom i vječno se smiriti u ahiretskim perivojima.

Kurban-Bajram kao vrhunac zadovoljstva zbog izvršenog farza, jedan je od onih veličanstvenih trenutaka u životu muslimana koji podsjećaju na Ibrahima a.s., njegovu potpunu predanost Allahu dž.š. koja se najbolje očitovala u riješenosti da i sina žrtvuje u Njegovo ime, traži od nas spremnost na žrtvu kao jednu od bitnih vrijednosti ljudskog života. Jer, Božije zadovoljstvo se zadobija samo kroz žrtvu i odricanje, prije svega od ovosvjetskih užitaka. Ne zaboravimo: "I samo onaj ko je spreman žrtvovati Ismaila, dobiće Ismaila". Klanjem kurbana mi, ustvari, samo potvrđujemo svoju spremnost da na Allahovu dž.š. putu žrtvujemo sve što imamo i to sa radošću i zadovoljstvom.

Hadž i kurban su neoborivi dokaz iskrene žrtve, divna prilika za sve nas. Zato, Dragi Bože, ukabuli hadž Svojim hadžijama, omogući onima koji tome žude, i obaspi nas rahmetom u predstojećim mubarek danima koji dolaze.

Mustafa Fetić

PAMETNOM JE IŠARET DOVOLJAN

PISMA

DRAGA BRAĆO BOŠNJACI IZ SANDŽAKA

Imajući u rukama Vaš list GLAS ISLAMA i čitajući ga, mojoj sreći nije bilo kraja. Nadajući se i uzdajući u Allaha dž.š. ovaj list će imati svijetlu budućnost kao što je svijetla staza Islama. Imaće čist, ponosan i, nadasve, islamski kurs.

Vjerujući u Božiju pomoć, zatim intelektualnu sposobnost uređivačkog kolegija, ubijeđen sam da će to biti list koji će Sandžaku vratiti prijašnji karakter.

Mi Sandžaklije, koji živimo i radimo u Bosni, koji smo, boreći se za Bosnu, borili se i za Vas tamo, nastavićemo se boriti i sada, u ovom vremenu kada gradimo svoju državu ovdje, kako Vi ne bi ostali zapostavljeni. Molimo Vas, nikada ni u snu nemojte pomisliti da je Bosna i Hercegovina za Vas isto što i Hrvatska, Austija ili neka druga svjetska zemlja.

Ustrojavajući svoje redove, ubijeđen sam da ćemo pritећi i Vama u pomoć, poštujući suverenitet i integritet druge države.

Molim Vas da ovaj list tamo bude svjetiljka jedinstva Bošnjaka. Da dokaže primjerom kako se uspostavlja ŠURA, odnosno kako ujediniti safove ka zajedničkom cilju, a u ovom momentu smatram da nam je svima zajednički cilj fizički opstanak na tlu Balkana a potom izbavljenje iz zablude puno onih koji se samo riječima deklarišu kao muslimani. Nas ovdje u Sarajevu zaboljela je činjenica da tamo dolazi do sukoba između političkog vođstva i Mešihata IZ-e Sandžaka. Molim Vas, vremena za prepirke nema. Isto kao i ovdje u Bosni, dok se mi međusobno prepiremo i hrvemo, neprijatelji muslimana kuju planove kako da nas u potpunosti nestane.

Bosna je primjer da je opstanak moguć uz Božiju pomoć samo onda kada se u Njegovo ime udruže svi faktori, kako politički tako i vjerski. Tamo gdje nije bilo tako, nažalost, činjenice ukazuju na prave katastrofe. Stoga draga moja braćo, u ime Boga, mi iz Bosne Vas molimo da ne dozvolite dušmanima Islama da se u sredstvima javnog informisanja naslađuju Vašim, prije svega, formalnim sukobima. Pustite jedni druge da rade svoj posao i u zajedničkom interesu postupite kao sljedbenici KUR'ANA, tj. kao braća.

Još jednom, puna podrška ovom svijetlom projektu u vidu Vašeg lista, nadajući se da neće biti samo mjesečnik, već da će vrlo brzo i svake hefte radovati muslimane novim informacijama i saznanjima.

Uz mahsus selam, Vaš brat

h. Harun ef. Hodžić
Sarajevo

Glas Islama

vjera ◉ društvo ◉ kultura

Izdavač:
Izdavačka ustanova El-Kelimeh, Novi Pazar

Glavni i odgovorni urednik:
Mustafa FETIĆ

Urednik:
Fehim KAJEVIĆ

Tehnički urednik:
Hasudin HAJROVIĆ

Lektor:
Samir ŠKRIJELJ

Fotoreporter:
Džemalidin DEMIROVIĆ

Redakcija:
Mevlud ef. DUDIĆ, Ramiz ef. HAMIDOVIĆ, Hajro ef. TUTIĆ, Esad KOLAŠINAC, Enver UJKANOVIĆ, Mirsada BURDŽOVIĆ i Midhat HAJROVIĆ

Saradnici:
Nezir SALIHOVIĆ (Novi Pazar), Tešrif ŠAČIĆ (Sjenica), Umer HADŽIĆ i Muhamed FETIĆ (Rožaje), Adem ef. ZILKIĆ i Nusret ef. GUSINAC (Tutin), Nadir ef. DACIĆ i Fejsal HALILOVIĆ (Prijepolje), Enes ef. SVRAKA i Ismet TRBOVIĆ (Priboj), Mr Ismail BARDHI (Makedonija), Enes ef. ZUKORLIĆ (Njemačka), Jasmin ef. DEMIĆ (Švicarska)

Kompjuterska priprema:
Grafički studio El-Kelimeh

Štampa:
GRAFOKARTON, Prijepolje

Adresa redakcije:
Ul. 1 Maj 70/b
36300 Novi Pazar
tel/fax: (381) 20 25 626

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju

Rješenjem od 12.12.1996. g. GLAS ISLAMA je registrovan kod Ministarstva za informacije Republike Srbije pod registarskim brojem 2281.

ZAJEDNO ILI RAZDVOJENO

Islamske zajednice na području SR Jugoslavije, između usko-nacionalnih i dnevno-političkih stajališta, sa jedne, i islamskih interesa sa druge strane.

Živjeti u Sandžaku!? Za nekoga u Raškoj oblasti. Za druge u sjevernoj Crnoj Gori ili jugozapadnoj Srbiji. Ustvari, na grudi otrgnutoj od srca. Majku otjerali zulumćari a stariji brat sav ranjav ostao s onu stranu krvlju zamućene valovite rijeke...!

Na prvi pogled, sve je uobičajeno. Izgleda da ni teške godine krize nisu ugušile dostojanstvenu živost ovih ljudi. Ipak, ako zakoračite preko čistih pragova njihovih kuća, suočićete se sa činjenicom da se većina ljudi mučno bori za svoj halal zalogaj...! Bezobzirno lansiranje neistina od strane ovdašnjih medija na račun svega što je islamsko, kao da na trenutak pomuti našu sliku o nama...! Ali ipak nije...! Na sandžačkoj obali Drine, iz dana u dan, sve je manje onih koji izgovaraju La ilahe illellah. Dok se sve te raznobojne, svijetle i tamne slike pomalo nesigurno prepliću, poput mekanskog ezana odjekuju riječi posljednjeg Vjerovjesnika: "Čovjek snuje a Bog određuje."

Kažu "vjera je odvojena od politike". Ako je tako, zašto dozvolismo da nam Islamsku zajednicu pocijepa neka politika!? "Pa to su sada druge države!" "Moramo se prilagoditi novim uslovima." Dokle će se samo muslimani prilagođavati, primjenjujući samo za njih izmišljena pravila!? "U redu je" da vatikanski Papa upravlja svim katolicima na svijetu, ma gdje bili. "Nije problem" ni da Sveti sinod iz Beograda ima nadležnosti nad Pravoslavnom crkvom u Bosni, Hrvatskoj i dalje. Samo se Islamskoj zajednici to uskraćuje. Njoj se savjetuje da bude "mudra". Da ne stavlja "trn u zdravu nogu". I da uvažava "realno" stanje u kome se nalazi.

Trenutno u SR Jugoslaviji, osim Mešihata IZ-e Sandžaka, Predsjedništva IZ-e Kosova i Mešihata IZ-e Crne Gore, postoji još nekoliko Odbora IZ-e na području uže Srbije i Vojvodine, koji za sada nisu našli svoje mjesto u nijednoj od pomenutih Zajednica. IZ-a Kosova je najbrojnija, te se kao takva mora uvažavati, iako joj je za suprostavljanje nadirućem političkom ateizmu i sve aktivnijim katoličkim misijama potrebna mnogo jača koncepcija. Sandžački Mešihat je za kratko vrijeme pokazao da mu pripada ključno mjesto u budućnosti Islama ovih prostora, s tim što se ne smije zaboraviti činjenica da je nastao prije nepune četiri godine i da treba još očvrsnuti da bi opstao pred prijetećim tonovima iz Beograda i mnogim drugim faktorima koji javno ili tajno priželjkuju imati ga pod svojim okriljem. Mešihat iz Podgorice, osim pozivanja na odluke Berlinskog kongresa, nije uspio, bar zasada, da uhvati korak sa novonastalim promjenama. Činjenica da se u Crnoj Gori nerijetko može vidjeti da imam klanja dženazu umrloj osobi u sanduku, odijelu i cipelama, a ponekad i sa flašom skupocjenog alkoholnog pića, alarmantno ukazuje čime se crnogorska ulema u narednim godinama treba baviti. Ne smije se potcijeniti ni problem oko teritorijalnog razgraničenja između IZ-e Sandžaka i IZ-e Crne Gore. Aktuelni režim uporno nastoji da centar ovdašnjih muslimana bude Beograd, jer mu je očito potrebna bar jedna ahmedija u Parlamentu, kako bi, recimo, donošenje Ustava koji ne priznaje ni Bošnjake ni Albance, bilo što demokratskije...

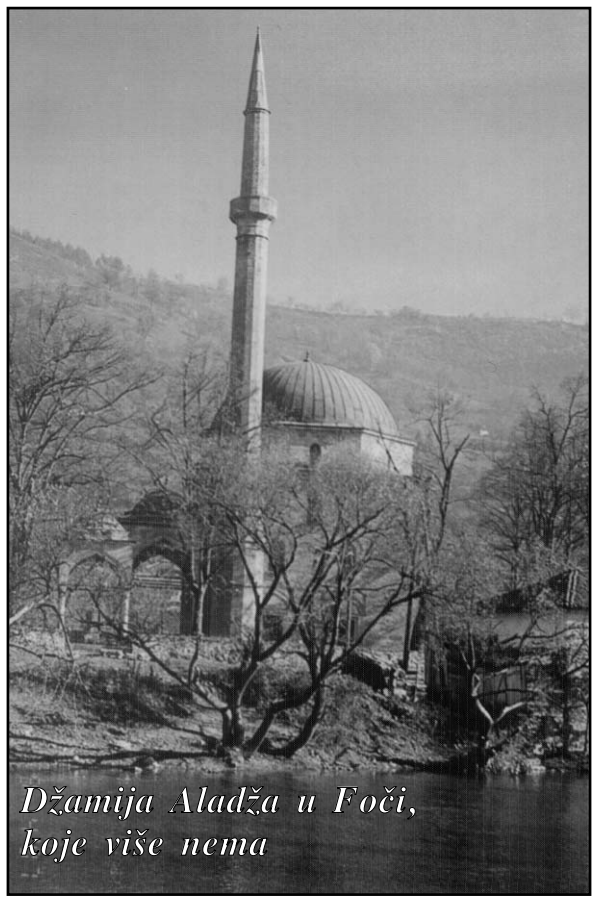

Džamija Aladža u Foči, koje više nema

I pored svega, svima, a najviše ulemi, poznate su kur'anske riječi: "I svi se Allahovog užeta držite i ne razjedinjujte se." Bi oni!? Da nije čvrstih ruku. Nacionalnih i nacionalističkih. Pro i anti državnih. Neki ukazuju na historijski momenat gdje (kako kažu) i najmanja "greška" može sve da upropasti. Drugi se pozivaju na pragmatičnost, dok treći posegnu i za ponekim ajetom ili hadisom, kojeg po svom hiru protumače, a uglavnom poruka biva jasna. Svi polaze sa različitih pozicija, ali su jedinstveni u tome da je efendijama najbolje priprijetiti.

Očito je da se u Islamskoj zajednici vrlo često hatari svih uzimaju u obzir, dok se briga o Allahovom zadovoljstvu često zaboravlja. Svima je teško...! A Sandžaku je ipak izdržati kušnju i čast biti raskršće gdje se spajaju i razjedinjuju, a često i sudaraju interesi onih koji moraju shvatiti da i na ovom raskršću važi pravilo desne strane. Ashabu-l-jemin.

INTERVIEW: Mr Izudin ŠUŠEVIĆ, predsjednik Izvršnog odbora Skupštine Novi Pazar

ZAKON O GROBLJIMA JE NEPRIMJEREN

Gospodine Šuševiću, magistrirali ste na vakufskoj istoriografiji, na jednoj veoma osjetljivoj problematici, koja je istovremeno zahvalna koliko i korisna. Koji su to bili presudni motivi da se odlučite za vakufe?

Moje interesovanje za vakufe, kao dobrotvorne ustanove, datira iz vremena studija na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Osim predavanja, pripremanja za ispite koji se odnose na opštu i nacionalnu istoriju, konsultovao sam obimnu literaturu čiji je sadržaj proučavanje vakufa. Takvo interesovanje me je uvjerilo da su vakufi odigrali izuzetnu ulogu u funkcionisanju Osmanskog carstva, njegovoj organizaciji - praktično svim sferama života. Dovoljno je reći da je "carska hazna" bila zaštićena od izdataka na plate vjerskih službenika, prosvjetnog i ostalog osoblja u školama, službi u sudovima i slično.

Vakufi su, također, bili nezamjenljiv činilac na planu socijalne zaštite. Najimućniji dobrotvori zavještali su svoju imovinu otvorivši "imaret" (javnu kuhinju), gdje su socijalno ugroženi građani dobijali hranu, naravno besplatno. Do danas su sačuvani nazivi za neka jela koja su služena u imaretima, kao na primjer: "imaretska čorba", "imaretski pilav".

Zavještanom imovinom, kao i prihodima od te imovine, obezbjeđivana su finansijska sredstva za privredni razvoj gradova, jer su vakufi preuzimali ulogu kreditnih ustanova, odobravajući kredite trgovcima i zanatlijama.

Brojna dokumentacija koja je do sada istražena upozorava da se jedan broj vakifa (dobrotvora) odlučio da u Novom Pazaru izgradi značajne komunalne objekte, kao što su: vodovodi, mostovi, hamami, česme. Ako se tome doda da su, konkretno u Novom Pazaru, mnogi dobrotvori izgradili i zavještali: novac, hanove, karavansaraje, bezistane, dućane, onda postaje sasvim realna ocjena da su vakufi jedan od najznačajnijih temelja Osmanskog carstva.

Položaj kao i tretman vakufske imovine, kako kod nas, tako i u svim onim bivšim republikama i pokrajinama one SFRJ bio je očajan, iako je vjera bila odvojena od države. Kako komentarišete takav surogat na relaciji vjera-država?

Mr. Izudin ŠUŠEVIĆ:

Ugroženost vakufske imovine, prije svega od pojedinaca, izaziva ne samo osudu takvog ponašanja, već i otvara pitanje: koji je to moralni i vjerski sklop takvih građana. Treba pročitati samo jednu "vakufnamu" kojom je ustanovljen vakuf, pa uvidjeti koliko je uzurpiranje vakufske imovine ne samo nemoralno već i antiislamski.

U pravu ste kada tvrdite da je status vakufske imovine u dugom vremenskom periodu bio neprihvatljiv, kako zbog odnosa vlasti, tako i zbog promjene funkcija vakufskih objekata, pa i njihovim otuđivanjem, što je u suprotnosti sa izraženom voljom dobrotvora koja je precizirana u sudski otvorenoj "vakufnami" (povelji o zavještanju).

Novopazarski vakufi su ostali bez značajnih objekata. U takvom raubovanju vakufske imovine, vakufi Novog Pazara su, zapravo, dijelili sudbinu vakufa u cijeloj bivšoj Jugoslaviji. Pri tome treba istaći i okolnosti da se često ni važeći zakoni nisu poštovali, kao i promjene urbanističkih planova, čijom realizacijom su stradali vakufski objekti. Smatram potrebnim da podsjetim i na rušenje oštećenih džamija: na lokaciji gdje se sada nalazi zgrada SO Novi Pazar (Ejub-begova džamija), kao i džamija koja se nalazila preko puta zgrade Starog suda. Na tim lokacijama izgrađeni su objekti sa poslovnim i stambenim prostorom. Navodim ove primjere (jer su u pitanju vrlo atraktivne lokacije) kao dio odgovora na Vaše pitanje kako su država i njeno zakonodavstvo uticali na siromašenje vakufske imovine.

Ne treba, međutim, zanemariti i činjenicu da su neki vakufski objekti otuđeni odlukama organa Islamske zajednice (Isa-begov hamam, lokacija na gradskom području). Koliko su tom prilikom ispoštovani važeći principi kada je u pitanju otuđivanje vakufske imovine, ne bih htio ovom prilikom da komentarišem. To je, zapravo, traženje odgovora u sklopu prethodnog pitanja. Ugroženost vakufske imovine, prije svega od pojedinaca, izaziva ne samo osudu takvog ponašanja, već i otvara pitanje: koji je to moralni i vjerski sklop takvih građana. Treba pročitati samo jednu "vakufnamu" kojom je ustanovljen vakuf, pa uvidjeti koliko je uzurpiranje vakufske imovine ne samo nemoralno već i antiislamski.

Vakufska imovina u Novom Pazaru kao i drugim sandžačkim mjestima izložena je "zubu vremena", a najčešće prisvajanjima i pljačkama od strane državnih institucija kao i pojedinaca. Koliko možete uticati na budućoj generalnoj denacionalizaciji vakufske imovine kao predsjednik Izvršnog odbora SO Novi Pazar?

Pitanje denacionalizacije, poznato Vam je, nije u nadležnosti Skupštine opštine. Donošenje zakona u vezi sa tim je u nadležnosti Skupštine Republike Srbije. Poslije republičkih izbora, koji bi trebalo da se održe krajem ove godine, narodni poslanici sa područja Sandžaka mogu pokrenuti inicijativu za rješavanje pitanja denacionalizacije, ne samo vakufske imovine, već i imovine drugih vjerskih zajednica. Na taj način bi jednim zakonom i na ravnopravnim osnovama bilo riješeno ovo značajno civilizacijsko pitanje.

Nedavno ste obećali delegaciji Odbora IZ-e Novog Pazara, koju ste primili, da će nove opštinske vlasti učiniti sve što je u njihovim ingerencijama kada su u pitanju spomenuti problemi povraćaja vakufske imovine i dodjele novih lokacija za vjerske objekte, te da svesrdno podržavaju svaki vid saradnje po svim aspektima kada je u pitanju Islamska zajednica i njene službe. Kako doći preko noći do kompromisa sa sadašnjim "vlasnicima" robne kuće "Uniprom" u centru grada, Novopazarskom banjom, vlasnicima zemljišnih posjeda na Hadžetu u površini od 8 hektara i mnogim objektima i posjedima koji su bili vakufska imovina?

Tačno je da sam primio delegaciju Islamske vjerske zajednice Novog Pazara. U skoro dvočasovnom razgovoru bilo je riječi o brojnim pitanjima koja opterećuju rad Islamske vjerske zajednice, a posebno o sudskim sporovima koji su u toku, a koji se vode u cilju vraćanja nekih objekata.

Smatram da nastojanja na ovom

planu treba podijeliti u dvije faze. Prvu fazu bi predstavljao povraćaj vakufske imovine, gdje nema nikakvog spora po pitanju vlasništva. Tu, prije svega, mislim na Novopazarsku banju koju je podigao za sada nepoznati vakif (dobrotvor). Po meni nije sporno ni vlasništvo kada je u pitanju zgrada robne kuće "Uniprom".

Znatno teži dio rješenja odnosi se, na primjer, na 8 hektara zemljišta na potesu "Hadžet". To je urbanizovani dio grada gdje su građani od SO Novi Pazar dobili svu potrebnu dokumentaciju, uključujući izmirenje svih finansijskih obaveza prema SO Novi Pazar. Obezbjeđenje lokacija za izgradnju vjerskih objekata treba da ima organizovan i odgovoran pristup. Činjenica je da veliki dijelovi grada nemaju izgrađene vjerske objekte. Ako se ispostavi da su to potrebe i zahtjevi građana, organi Skupštine opštine će takve zahtjeve s dužnom pažnjom razmotriti i donijeti kvalitetna rješenja, kako bi se očuvale ambijentalne vrijednosti dijelova grada gdje se podižu vjerski objekti.

Koliko će potrajati administrativna procedura, kao i pravno-svojinski odnosi na nekretnine koji, nažalost, dugo traju, i da li će moći da se skrati dugi put do pravde, obzirom da je koalicija za Sandžak "Dr. Sulejman Ugljanin" dobila lokalnu vlast u Novom Pazaru, Sjenici i Tutinu?

Sudsko-administrativna procedura i rješavanje pravno-svojinskih odnosa su u nadležnosti sudova. Informacije kojima ja raspolažem odnose se na nedostatak cjelovite dokumentacije, što odlaže konačno i pravedno rješenje. Kao predsjednik Izvršnog odbora SO Novi Pazar, imam pravo i obavezu da u kontaktima sa ministarstvima Vlade Republike Srbije tražim efikasnost, pored ostalog, i sudova. To ne znači da se Skupština opštine miješa u rad sudova već ima za cilj povećanje efikasnosti ovih državnih organa i doprinos vladavini prava.

Kada će biti na dnevnom redu Skupštine Novog Pazara Stara medresa koja spada u prvu kategoriju zaštite kulturnih spomenika u kojoj žive porodice kao socijalni slučajevi u nenormalnim uslovima, pored zgrade Mešihata i Odbora Islamske zajednice? I da li će nadležni organi imati ubuduće više sluha za te "nehumane barake"?

Te "nehumane barake", kako ste ih nazvali, poznate su kao Medresa i predstavljaju značajan kulturno-istorijski spomenik koji je očuvao svoju autentičnost. Zahtjev Zavoda za zaštitu spomenika kulture Republike Srbije odnosi se na izgradnju upravo istog objekta i na istom mjestu. Biće veoma teško obezbjediti potreban broj stanova kako bi se pristupilo realizaciji ovog plana.

KAKO ZAŠTITI KULTURNO-HISTORIJSKE SPOMENIKE

Kao starosjedelac, a i zbog profesije koju sam odabrao, veoma sam zainteresovan za zaštitu i prezentaciju kulturne baštine Novog Pazara. Moram, međutim, reći da su intervencije na brojnim objektima rađene nestručno i bez poštovanja osnovnih principa zaštite spomenika koji su važeći u svijetu. Takvim pristupom ozbiljno je narušena posebnost i autentičnost brojnih spomenika kulture. Do koje mjere je izvršena devastacija nekih spomenika najbolje govori zapisnik Zavoda za zaštitu spomenika kulture Republike Srbije koji je dostavljen IO SO Novi Pazar, a iz koga se vidi sa koliko nebrige smo se odnosili prema tako vrijednom istorijskom nasljeđu.

Takva situacija imperativno nalaže veliku odgovornost Skupštine opštine Novi Pazar na preduzimanju mjera u vezi sa ispravkama već učinjenih grešaka i izgrađivanju takve odgovornosti, koja će usloviti da se zaštitom kulturno-istorijskih spomenika mogu baviti samo stručni i kompetentni kadrovi.

Već nekoliko mjeseci najstarija medresa u Sandžaku dobila je dozvolu za revitalizaciju. Šta se to zapravo čeka?

Razgovor smo obavili povodom tog pitanja sa predstavnicima Zavoda za zaštitu spomenika Kraljevo i oni su saglasni, prema njihovim programskim rješenjima, da je predviđeno rušenje postojeće medrese i izgradnja nove, ali potpuno istog izgleda kojeg je imala Stara medresa. Po mišljenju stručnjaka iz Zavoda, postojeća medresa je u potpunosti sačuvala autentičnost, i to daje veliku prednost ovoj građevini, posebno na njen izgled, funkcionalnost i sadržaj prostorija. Međutim, izgradnja Nove medrese je vezana za iseljavanje desetak porodica koje su odavno socijalni slučajevi. Skupština opštine nema stanova niti stambenih objekata koji bi mogli biti dati porodicama koje žive u neuslovnim improvizovanim sirotinjskim stanovima. Prema tome, najveći problem će biti, upravo, nedostatak stambenog prostora, što će odložiti početak radova na revitalizaciji ove Stare medrese.

Da li se zna kada će biti kraj takvoj neizvjesnosti ovog ključnog problema? Nova medresa se mora graditi!

To ne zavisi od mene, već, kako sam rekao, od više faktora, tako da ja ne mogu davati bilo kakve prognoze.

Groblja su najstarija vakufska imovina. Nažalost, 1988. god., Zakonom iz prethodne godine ona su prešla u vlasništvo Opštine, odnosno Komunalnog preduzeća. Kako to komentarišete?

Ja o ovom problemu ne bih govorio, izuzev činjenice da su groblja povjerena Komunalnom preduzeću "Čistoća". Činjenica je i da su groblja vakufska imovina.

Jedna od najstarijih.

Svakako, i da bi bilo prirodno da to bude u nadležnosti IZ-e, kao i ostala fakufska imovina. Time se nameće jedno drugo pitanje. Može li Islamska zajednica da održava sva ta groblja u Novom Pazaru?

Svakako da može.

Onda nije nepremostivo to pitanje. Razgovori bi o tome trebali da se povedu u trouglu. Odnosno, pravi sagovornici su ljudi iz Islamske zajednice, "Čistoće" i Opštine.

Šta kažete o takvom surovom i neprincipijelnom Zakonu iz 1988. god., kada je Opština prenijela kompetencije grobalja na Komunalno preduzeće?

Taj Zakon je, po meni, neprimjeran i njegove odredbe su brzoplete. Takav Zakon je, jednostavno, oduzeo pravo Islamskoj zajednici da održava ta groblja.

Šta je za vas demokratija u vjerskom smislu i koliko ćete biti tolerantni da je slijedite?

Vjera je u demokratskim društvima lično i etičko pitanje svakog pojedinca. Demokratsko pravo građanina odnosi se na slobodno izražavanje vjerskih osjećanja, ali i stvara obavezu uvažavanja posebnosti drugih konfesija. Njegovanjem kulture dijaloga, međusobnog uvažavanja pripadnika svih konfesija, na najbolji način se doprinosi izgrađivanju civilizovanih i demokratskih odnosa i onemogućava isključivost i samodovoljnost. Upravo, ta komponenta ima prvorazredni značaj u nacionalno i konfesionalno mješovitim sredinama.

Kultura stanovanja je civilizacijski kod. Vaša porodična kuća smatra se jednom od najstarijih kuća u Novom Pazaru koja je očuvana sa svom enterijernom i eksterijernom ornamentikom i prepoznatljivošću. Kako ste očuvali duhovnu i materijalnu autentičnost jedne stare orijentalne kuće? Bašlav je rekao da je kuća svemir?

U toj kući sam rođen i u njoj sam odrastao. Kao stambeni objekat građena je po mjeri čovjeka. Sa dobro osvijetljenim sobama, odajom, divanhanom, porodičnom bibliotekom i drugim sadržajima. Kuća pripada tipu islamsko-balkanske arhitekture.

Nažalost, ova kuća je samo dio dobro uređenog kompleksa. Eksproprijacijom u više navrata, od bašte koja je izlazila na rijeku Rašku, sa porodičnim peralom, osjetno je osiromašen ambijent tog dijela grada kao cjeline.

Fehim KAJEVIĆ

HADŽ U SANDŽAKU

Hadž je životna čežnja usađena u srcima pravovjernih. To je radost koja traje i povećava se srazmjerno blizini Bejtullahu i Svetim mjestima Mekke i Medine. Odani Bogu oni, skrušeni muslimani, uporno priskrbljuju dirhem po dirhem, svaku zehru halal mala, nebi li obezbijedili mogućnost za ovaj veliki zijaret. A onda, kada Bog odredi i usliša dovu svojim robovima, te ih uvede u svoje okrilje, slijede hadžijske dove, zijareti, ispraćaji... Tako je i u Sandžaku. Interesovanje za hadžiluk permanentno raste iz godine u godinu. Nekada, ne tako davno, hadž je bio rijetkost. Sveden na pojedince, predstavljao je više senzaciju nego li stvarnu potrebu i realnost. Uglavnom se išlo u nečijoj drugoj organizaciji, sa tuđeg tla, bez mogućnosti da šire okruženje, rodbina i prijatelji osjete ljepotu ovog iskrenog musafirluka u ime Boga. Ipak danas, hvala Uzvišenom Allahu, organizujući svoju Islamsku zajednicu, imamo i naše hadžije u svojoj organizaciji, vodiče, jednostavno, hadž u pravoj punini. I ove godine Mešihat IZ-e Sandžaka uputio je svoje predstavnike na ovaj veličanstveni simpozij da zamole Boga u njegovoj blizini za boljitak našeg stanja i sigurnost Islama i muslimana na našoj rodnoj grudi. Odlaskom na hadž mi potvrđujemo pripadnost islamskom Ummetu, stavljajući mu u emanet obavezu čuvanja i onih slabih i nejakih, kako bi zajednica funkcionisala u cjelini. Što više sandžačkih hadžija time je i Islamska zajednica jača i sigurnija u svoju bolju budućnost i prosperitet.

M. Fetić

NEZAPAMĆEN BROJ PRISUTNIH

Tačno u ponoć, u noći između 03. i 04. aprila, poslije nezaboravne svečanosti upriličene u povodu hadžijske dove u Koncertnoj dvorani Doma kulture u Novom Pazaru, dva autobusa sa sandžačkim hadžijama krenula su sa Trga u centru grada ka Skoplju.

Ispraćeni od strane nezapamćenog broja prisutnih rođaka, prijatelja, džematlija i mnogih znatiželjnika, njih 90 iz Novog Pazara, Tutina, Sjenice, Bijelog Polja, Priboja, Rožaja (čak i iz Batočine kod Kragujevca), pošli su u goste Gospodaru svjetova, odazivajući Mu se riječima: "Lebejke, Allahume lebejk!"

Iz Skoplja su se, u petak 04. aprila u 9:30, vinuli ka sunčanoj Dždedi, milionskom gradu na obali Crvenog mora, odakle su otputovali za Medinu istog dana i u njoj proboravili do subote 12. aprila.

Dok čitate ove redove, naše hadžije su u uzavreloj Meki, pod ihramima, stopljeni sa milionima braće i sestara iz cijelog svijeta, obavljajući propisane obrede poslije kojih će nam, inšallah, doći očišćeni od grijeha kao na dan rođenja.

Neka im Allah dž.š. olakša i bude zadovoljan njihovim hadžom.

Amin.

S. Škrijelj

Razgovor sa glavnim imamom OIZ-e Rožaje, Redžep ef. Muićem

KAKO SAČUVATI VAKUFSKU IMOVINU

Predstavljajući Odbor IZ-e Rožaje upriličili smo kraći razgovor sa Redžep ef. Muićem, glavnim imamom pri Odboru. Zamolili smo ga da nam odgovori na par pitanja koja smatramo bitnim da bi sagledali stvarno stanje i prilike u ovom Odboru.

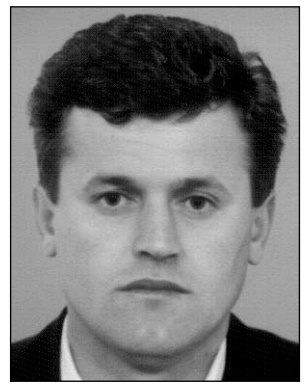

Prioritetni zatadak Islamske zajednice je naravno vjerska pouka. Nadam se da je i kod vas tako. Na kakvom je nivou vjerska pouka i postoje li optimalni uvjeti za njeno izvođenje?

- Vjerska pouka u našem Odboru se odvija kako u gradu tako i u seoskim džamijama. Tokom školske godine se izvodi samo vikendom (subota i nedjelja), dok za vrijeme ferija djeca je pohađaju svaki dan. Trenutno imamo oko 200 polaznika koji su raspoređeni po grupama, zavisno od starosne dobi i aktivnom dolasku na vjersku pouku. Neophodna je nabavka i štampanje novih i prilagođenih udžbenika za vjersku pouku kao i konstantan napor da u zimskom periodu djeca imaju grijanje u mektebskim prostorijama.

Jedno od važnih pitanja je vakuf. Koliko vakufa posjeduje Odbor IZ-e Rožaje i da li postoji eventualni spor sa državom u vezi imovine koja se naziva vakuf a njen stvarni posjednik želi biti neko drugi osim Islamske zajednice?

- Nadam se da je o samom vakufskom posjedu u našem Odboru već nešto rečeno u reportaži koja predstavlja rožajski Odbor. Ipak ja ću kazati da je vakuf osnovni stub ekonomske osnovice našeg Odbora. Većinu vakufa sačinjavaju šumski posjedi sa manjim gradskim parcelama na kojima su inače locirani vjerski i drugi potrebni objekti. Na vakufu Čolakovića izgrađuje se objekat zapremine 600 kv. metara, u kojem su predviđene: biblioteka sa čitaonicom, musafirhana, kuhinja i restoran, mekteb, kongresna sala i ostale potrebne prostorije. Ovo je investicija koju finansira naš brat koji živi i radi u Turskoj a porijeklom je Sandžaklija. Ovaj hajrat poklanja pred dušu svojim roditeljima. Divan primjer kako treba ulagati i graditi za opšte dobro i Božije zadovoljstvo.

Valja napomenuti da je bivša zgrata "GAJRETA", koja je bila vakufska imovina, pretvorena u upravu i kotlovnicu O.Š. "Mustafa Pećanin" a da Islamska zajednica nikada nije bila ni konsultovana, niti pitana. Da li će i kada biti vraćena, na nama je da u tom pravcu djelujemo. Izgleda da je bio u pravu onaj što nedavno u nekim novinama napisa: "Čiji je naš vakuf?".

I naravno, pitanje stručnog kadra u Odboru IZ-e Rožaje. Da li vam je potreban novi kadar i da li očekujete mlađi i svježi potencijal?

- Kada je u pitanju stručni kadar, kao i Islamska zajednica u cjelini tako i mi imamo potrebu za novim snagama koje će preuzeti veliko breme zadataka, posebno kada je u pitanju vjerska pouka i misionarski rad. Mi smo, istini za volju, raspisali tri konkursa za upražnjena imamska mjesta u džematima Ibarac, Koljeno i Kalače. Nadamo se da ćemo popunom ovih upražnjenih mjesta ojačati vjerski život u pomenutim džematima kao i na području Odbora uopšte.

I na kraju, riječ dvije o hadžu. S obzirom da ste prošle godine imali 12 hadžija sa ovog područja, kakvo je stanje ove godine sa hadžijama kod vas?

- Mi i ove godine imamo hadžija, istina znatno manje nego prošle godine. Njih je svega četiri. To pokušavamo opravdati teškom ekonomskom krizom, s tim da smo svjesni da to nije baš pravi razlog.

Razgovarao:
Mustafa Fetić

Medrese

USAGLAŠAVANJE ŠKOLSKIH PROGRAMA

Od septembra 97. svršenici Gazi-Isabeg medrese u Novom Pazaru mogu se upisati na sve fakultete u Bosni i Hercegovini

Delegacija "Gazi-Isabeg" medrese iz Novog Pazara, na čelu sa prof. Mevludum ef. Dudićem - direktorom Medrese, Ramizom ef. Hamidovićem - članom Savjeta Medrese i Mustafom ef. Fetićem - glavnim i odgovornim urednikom "Glasa Islama", boravila je u BiH od 03. do 18. marta o.g. Delegacija iz Sandžaka je posjetila Riaset, reisu-l-ulemu dr. Mustafu ef. Cerića, zatim predsjednika Sabora IZ-e u BiH mr. Hilma Neimarliju, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Islamsko-pedagošku akademiju u Zenici, "Gazi-Husrefbegovu" medresu u Sarajevu, "Alči Ibrahim-pašinu" medresu u Travniku, "Bahram-begovu" medresu u Tuzli i "Osman ef. Redžovića" medresu u Gračanici kod Visokog.

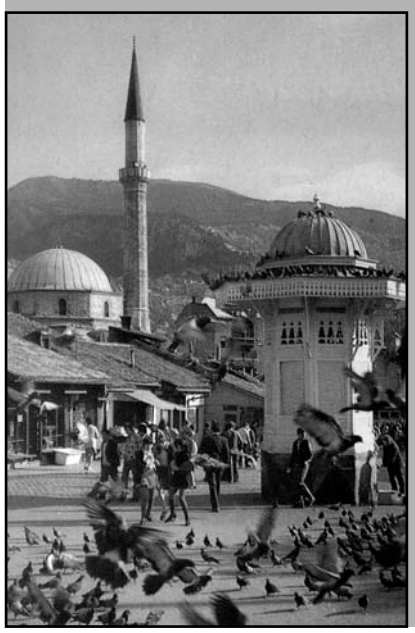

Glavni cilj svih ovih srdačnih i bratskih susreta sandžačke delegacije sa kolegama iz BiH, svodio se uglavnom na usaglašavanje programa novopazarske Medrese sa bosansko-hercegovačkim. Ono što posebno ohrabruje jeste to da se svi budući svršenici Medrese u Novom Pazaru mogu upisati na sve fakultete u BiH kao i njihove kolege - medresanti iz Bosne.

Delegacija naše medrese bila je musafir Informativnog centra "Mina", redakcije "Preporoda", "Ljiljana", "Glasnika" kao i Izdavačke kuće "El-Kalem", gdje je dogovoreno da se uspostavi što bolja i prisnija saradnja između Islamskih zajednica BiH i Sandžaka.

S. Škrijelj

Akcije

PRIPREME ZA KURBAN BAJRAM

Pripreme oko realizacije akcije nabavke i klanja kurbana, namijenjenih za ishranu učenika "Gazi-Isabeg" medrese u Novom Pazaru kao i siromašnih u Sandžaku, koju već četvrtu godinu zaredom sprovodi Mešihat IZ-e Sandžaka, su završene.

Naime, sa dobavljačem je postignut dogovor oko nabavke potrebnog broja grla stoke a sa Klanicom u Novom Pazaru sklopljen ugovor, kao i prethodnih godina, o uslovima klanja, obrade i skladištenja kurbanskog mesa. Interesovanje otkupljivača kurbanskih koža je veliko, tako da će se od svih ponuda prihvatiti ona koja će našoj Medresi donijeti najviše haira.

Nadati se je, po iskustvu iz prethodnih godina, da će broj onih koji svoj kurban žele darivati za pomenute svrhe, kako sa područja Sandžaka tako i od naše braće koji žive i rade u inostranstvu, biti na zavidnoj visini.

Allahu dž.š. uputimo dovu da njih i njihove porodice obilato nagradi.

Amin.

S. Škrijelj

Prilikom pružanja usluga i davanja pogrebne opreme

OBOSTRANI SPORAZUMI

U cilju rješavanja nesporazuma na relaciji KJP "Čistoća" i Odbor Islamske zajednice Novog Pazara, a koji se odnose na dosadašnji neprimjereni odnos i ponašanje pomenutog preduzeća prema muslimanima, prilikom pružanja usluga i davanja pogrebne opreme, sekretar Odbora IZ-e Hajro Tutić posjetio je novog direktora tog preduzeća gospodina Ćeha Nikšića, dana 27. februara 1997. godine, sa željom da se ti nesporazumi prevaziđu, jer je to u interesu svih građana Novog Pazara, pripadnika Dini-Islama.

Razgovor je bio otvoren, iskren i dobronamjeran. Nakon elaboriranja problema iz prošlosti i sukoba između Odbora IZ-e i KJP "Ćistoća", sagovornici su se jednoglasno složili da svaka vrsta nesporazuma i sukoba unutar i između muslimanskog i drugih naroda u našoj opštini, su štetni i iste treba u korijenu sasjeći. Dogovoreno je da se saradnja u cilju pružanja usluga vjernicima prilikom sahranjivanja umrlih, proširi i sinhronizuje i da ne smije biti monopola i ucjena ma sa koje strane, već da se radi onako kako je u interesu građana.

"Islamska zajednica je otvorena i spremna na svaki vid saradnje, bez nametanja bilo čije volje. Islamska zajednica je spremna pomoći svaku akciju koju pokrene KJP "Ćistoća" u pravcu uređenja i čistoće našeg grada, uređenja grobalja, ulica, parkova i dr.", istakao je sekretar Odbora IZ-e Hajro Tutić u razgovoru sa direktorom Ćehom Nikšićem.

Obzirom da se je stekao utisak da je gospodin Nikšić čovjek kome treba vjerovati, iskreno se nadamo da će ova saradnja dati dobre rezultate za dobro naših građana i grada Novog Pazara.

H.T.

BOLJA PAŽNJA PREMA MEZARIMA

Udruženje mlade uleme sela Raduhovaca (Odbor IZ-e Tutin) izvela je kolektivnu akciju uređenja i ograđivanja dosta zapuštenih mezarja. Ovom hairli poslu priključili su se svi mještani pomenutog sela sa svojim dobrovoljnim prilozima.

Uređenje mezarja vođeno je pod nadzorom imama Envera ef. Imamovića, dok je učešće u ovoj korisnoj akciji lično dao i predsjednik SO Tutin godpodin Šemsudin Kučević, koji je intervenisao kod Komunalnog preduzeća da mještani mogu uzeti 5 kubika šljunka, potrebnih za realizaciju ovog posla.

Dž.D.

Predstavljamo:

ODBOR ISLAMSKE ZAJEDNICE R O Ž A J E

Rožajska tradicija, lijepe džamije, uspješni Ramazani...

Kad hoće da dokažu da je Rožaje uspješna čaršija, Rožajci imaju dosta dokaza za to. Tu je džamija "Sultan Murata II" stara više od 540 godina, tu je "Ganića Kula", "Kučanska" džamija i još puno toga.

Putopisci pričaju: "da je Rožaje na izvoru rijeke Ibra i da je ovaj kraj bio naseljen još u vrijeme Ilira. Pod turskom upravom dospjelo je krajem XIV vijeka. Za vrijeme I balkanskog rata pripojeno je kraljevini Crnoj Gori. Džamija "Sultan Murata II" podignuta je u XV stoljeću a "Kučanska" oko 1800. godine." (Blago na putevima Jugoslavije - enciklopedijsko-turistički vodič - 1983. god.)

Odbor IZ-e Rožaje ima 14 džamija koje su u funkciji, a dvije u izgradnji. Dok je za tri džamije pokrenuta inicijativa i formirani režijski odbori u toku ovog ramazani-šerifa.

Odbor IZ-e u Rožajama egzistira organizaciono i institucionalno dugi niz godina. U Odboru IZ-e Rožaje zaposleno je 7 imama, 2 mualima, 2 mualime i 1 higijeničarka, koja održava čistoću gradskih džamija i poslovnih prostorija Odbora IZ-e Rožaje. Odbor ima novosagrađenu vakufsku stambeno-poslovnu zgradu površine preko 600m kv. u kojoj su četiri stana za imame i kancelarijski prostor Odbora, kao i dvije učionice. Takođe ima vakufska kuća u staroj čaršiji, na placu Čolakovića vakufa 10x15m, sa oko 700m kv., hajrat Sait-beja Balkana pred dušu svojim roditeljima, a koja će imati namjenu da odgovori potrebama vjernika Rožaja, vjersko-prosvjetnog i uslužnog karaktera.

Odbor IZ-e Rožaje ima vakufsku šumu u K.O. Koleno sa oko 12 hektara, koja je više puta korištena za izgradnju i renoviranje džamija i drugih objekata u Odboru IZ-e Rožaje. Gradska i seoska groblja su vlasništvo Odbora IZ-e Rožaje i od njih Odbor ne ubira nikakve prihode, a uređuju ih i o njima brinu uglavnom džematlije ditičnih džemata.

Što se tiče ovogodišnjeg ramazani-šerifa, nema sumnje u to da je u Rožajama ovaj mubarek mjesec dočekan sa radošću i u svečanoj atmosferi.

Rožajci će vam reći da su ramazani-šerif dočekali kako mu dolikuje i priliči, jer se u njemu i tokom njegovih blagdana na 23 mjesta ibadetilo, klanjala teravija, organizovala vjerska pouka, organizovalo druženje i muhabet, izvođeni mevludski programi za Lejletul-Bedr i Lejletul-Kadr itd.

Ovog mubarek mjeseca je nezvanično, ali veoma svečano, otvorena novosagrađena džamija u Ibarcu. S razlogom Ibarčani će vam reći da je ovoga ramazana kod njih bilo najbolje i to iz više razloga. Za ramazanskog imama su imali glavom i bradom glavnog imama u Odboru IZ-e Rožaje, h. Redžep ef. Murića. Nova i veleljepna džamija, za koju tvrde da je ljepotica Sandžaka i šire, privukla je pažnju mnogih džematlija, pa je džamija bila prepuna na teravijama i za vrijeme džume. U njoj se klanjalo svih pet vakata namaza i tako se nastavilo i do danas. Reći će vam Ibarčani, ako ih pitate da su bili najjači sa džematom, da su na sabah namazu imali više džematlija nego u nekim džematima na teraviji. Na sabah namaz je dolazilo i do 50 džematlija. Aferim! Tako i treba. Odbor IZ-e Rožaje je u predramazanskim aktivnostima zatražio od Mešihata IZ-e Sandžaka 10 učenika iz Srednje medrese "Gazi-Isabeg" u Novom Pazaru, i dobio ih. Uglavnom, Odboru su stigle informacije sa terena da su svi učenici dali puni doprinos, pokazali se radnim i savjesnim, posebno kod organizovanja vjerske pouke. Uglavnom su, prema svojim mogućnostima, učestvovali i dali svoj doprinos u provođenju akcije prikupljanja zekata i sadekatul-fitra.

U toku Ramazana, Odbor IZ-e Rožaje je organizovao obilazak džemata i uspio obići i ozijaretiti dobar dio njih sa glavnim imamom i imamima Muhamed ef. Fetićem i Ramiz ef. Hotom.

Veoma značajan doprinos ramazanskim aktivnostima dao je Mešihat IZ-e Sandžaka, gdje nas je posjetila njegova delegacija na čelu sa direktorom Medrese h. Mevlud ef. Dudićem, bili su h. Adem ef. Zilkić i h. Ramiz ef. Hamidović, članovi Mešihata. Oni su tom prilikom ozijaretili gradski džemat džamiju "Sultan Murata II" - Adem ef. Zilkić, džamiju u Ibarcu - direktor medrese Mevlud ef. Dudić, i džemat u Baću - Ramiz ef. Hamidović.

Tokom Ramazana je ovaj Odbor zijaretio i Bajro ef. Agović, sekretar susjednog Mešihata IZ-e Crne Gore u Podgorici, gdje je zatražio podršku i novčanu pomoć za renoviranje vakufske zgrade u Tuzima, namijenjene, po njegovim riječima, za medresu, koja bi trebala početi sa radom naredne godine.

Akcija prikupljanja zekata i sadekatul-fitra protekla je uobičajeno i ovog Ramazana, možda nešto uspješnije nego ranije, pri čemu je akcenat dat na Medresu u Novom Pazaru.

U toku ramazana i mualime Azra Fetahović i Nedžmija Lukač dale su svoj doprinos u organizovanju predavanja po džematima za džematlijke, i sa vrijednim horom "Mlade duše raspjevane" izvodile mevludske programe.

Nadamo se da će, ako Bog da, rožajski džemati i džematlije i dalje graditi džamije i vjerske objekte, upošljavati imame i stručni vjerski kadar, jačati vjersku pouku te na taj način davati konstruktivan doprinos Islamskoj zajednici.

Hajro Tutić

SIHR (MAGIJA) I ZAŠTITA OD NJEGA

U posljednje vrijeme sve se više priča o sihru. Kako saznajem, to je vrlo česta tema kod svih školskih uzrasta naših najmlađih. Nije rijetko da naiđemo na one koji pitaju za nekog hodžu koji pravi zapise protiv sihra. Šta je ustvari sihr? Kakve su mogućnosti te vradžbine? I kako se je moguće zaštititi ili liječiti od toga? Očekujem da mi putem Glasa Islama odgovorite.

Uz mahsus selam, džematlija iz Novog Pazara.

Odgovor:

Istina, ovo pitanje je vrlo aktuelno te stoga zaslužuje opširan odgovor, ali zbog ograničenog prostora, iznijet ćemo ono najvažnije.

U arapskom jeziku riječ SIHR znači laž, neistina i prevara. U islamskoj terminologiji sihr predstavlja savez između ljudi šejtana i džina šejtana tako što ti ljudi čine najteže oblike širka i omalovažavanja islamskih svetinja, a za uzvrat dobijaju poslušnost i usluge džina, čineći agresiju na duhovni, emotivni i psihološki sistem ljudi, što vrlo često ima teške, pa čak i tjelesne posljedice.

Dakle, suština sihra je širk, odnosno kufr, a to su zapravo najteži oblici laži. Što je jači širk, jači je i sihr. Kako vidimo iz definicije sihra, pored zlih ljudi glavnu ulogu u sihru imaju džini. Džini su duhovna nevidljiva bića koja se nalaze svuda po svijetu. Ima ih i vjernika, a većina su nevjernici. Devet puta su brojniji od ljudi. Po svojim sposobnostima su slabiji od ljudskih bića i u principu se boje čovjeka, a posebno vjernika. Dakle, pravilo je da džin čovjeku ne može naškoditi, mada postoje izuzetne situacije kada je to moguće.

Vjernicima je poznato da čovjek osim tijela posjeduje i dušu. Uprkos mnogih zaraznih bakterija koje se nalaze svuda oko čovjeka, tijelo, zahvaljujući svom odbrambenom mehanizmu, odoljeva njihovim napadima. Dakle, pravilo je da te zarazne klice ne mogu uspješno napasti zdravo tijelo. Međutim, u izuzetnim situacijama, a to su uglavnom momenti slabosti, mikrobi uspiju napasti tijelo i izazivati zarazne bolesti.

Kako ljudsko tijelo, tako i duša ima svoj odbrambeni mehanizam i u normalnim okolnostima uspješno odolijeva napadima džina nevjernika. Međutim, i za dušu postoje krizni momenti, kada se teško može oduprijeti napadima, i to:

1 - **Slab iman**, što je uglavnom propraćeno činjenjem velikih grijeha i neizvršavanjem Allahovih naredbi. Takva osoba širom otvara vrata i daje mogućnost za agresiju džina na čovjeka. Potvrdu za to nalazimo u kur'anskom ajetu, koji glasi: *''On (šejtan) nema nikakve vlasti nad onima koji čvrsto vjeruju Allaha i u Njega se uzdaju.''*

2 - **Pretjeran strah**, kao i mnoge druge psiho-emotivne neuravnotežene pojave. Strah je dimenzija koja realno postoji u čovjeku i nikada se ne može potpuno eliminisati, što nije ni potrebno. Da strah ne bi izazvao neželjene posljedice, potrebno je da bude usmjeren u pravcu onoga ko stvarno zaslužuje da ga se bojimo. A to je samo Uzvišeni Allah dž.š. To se jasno vidi iz drugog dijela navedenog ajeta, gdje se konstatuje da, pored iskrenog vjerovanja, za sigurnost od napada džina potrebno je uzdati se u Allaha dž.š., što znači bojati se samo Njega i biti Njegov štićenik, što eliminiše strah od drugih stvorenja. Drugim riječima, džin je poput psa lutalice. Ako bježiš - napada, a ako mu se suprostaviš - bježi.

3 - **Tjelesna i svaka druga nečistoća**.

Prljavo tijelo, odjeća i mjesto boravka, te duže ostajanje u stanju džunubluka, neposredni je povod za opasnost od sihra. Stoga je čistoća prvorazredna obaveza vjernika i kao takva predstavlja siguran vid zaštite od napada šejtana. Pored toga, džini se okupljaju na ostacima hrane ako nisu pokriveni, a pogotovu ako se neoprano suđe ostavi da prenoći.

Spavati u vrijeme zalaska sunca također umanjuje snagu odbrambenog mehanizma vjernika da se zaštiti od napada ove vrste.

Dakle, ako se otklone ove tri pretpostavke, eliminisana je mogućnost da

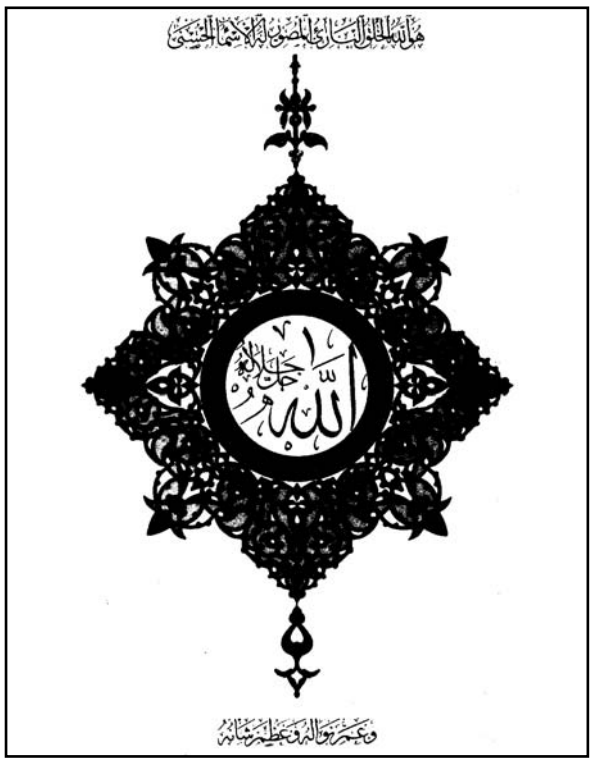

podmetnuti sihr uspije na dotičnu osobu. Osim toga, a u cilju preventivne zaštite od sihra, potrebno je što češće biti pod abdestom, te svakodnevno učiti Kur'an. Također je potrebno često učiti: Fatihu, Ajetu-l-kursiju, posljednja tri ajeta sure El-Bekare, kao i sure El-Hašr, suru Ihlas, Felek i Nas. Ovo je posebno lijepo proučiti prije i poslije spavanja. Djeci koja ne znaju učiti, potrebno je da odrasli uče.

Uz sve pomenuto, nikada se ne smijemo odvajati od svijesti da je Allah dž.š. Gospodar svega i da se ništa ne dešava bez Njegove dozvole i znanja, te se stoga samo Njemu treba pokoravati i samo od Njega pomoć tražiti. U tom smislu, strogo je zabranjeno obilaziti kojekakve varalice, te od njih tražiti da nas zaštite, odnosno liječe od sihra. U vezi s tim, riječi Resulullaha su jasne: *''Ko ode kod gatara ili vračara, pa mu povjeruje, zanijekao je ono što je objavljeno Muhammedu s.a.v.s.''* A u drugom hadisu se ističe da se toj osobi namaz neće primiti četrdeset dana.

Neka nas Uzvišeni Gospodar sačuva spletki šejtana i njihovih saveznika.

Amin!

KURBAN

Džemat Ratajska (Odbor IZ-e Prijepolje), uredno je podnijela SO Prijepolje molbu za izgradnju džamije, za šta je dobijena i građevinska dozvola. Pošto smo sa materijalnim sredstvima slabi, a predračun iznosi oko 100.000 DM, prinuđeni smo da sredstva od sadekatu-l-fitra i uplaćenih kurbana usmjerimo u ovaj fond. Od našeg imama smo dobili odgovor da se ta sredstva mogu upotrijebiti za ovakva hairli djela, s tim što će se par kurbana zaklati na ime svih koji su uplatili, dok će većina novca ostati za potrebe džamije.

Glavni imam i ostali imami nisu ovog mišljenja, već da je kurban žrtva i jedan od vidova ibadeta koji ima i svoje vrijeme izvršenja, te ako se ne zakolje (žrtvuje), onaj koji je uplatio ostaje bez kurbana.

Poštovana ulemo, potreban nam je Vaš odgovor jer aktivisti džamijskog odbora već idu i po džematu prikupljaju sredstva za kurbane.

Uz mahsus selam.
Članovi džemata Ratajska.

Odgovor:

Raduju nas aktivnosti džemata Ratajska u pravcu izgradnje džamije, što zasigurno spada u trajna dobra djela, zašta će svi učesnici imati nagradu i poslije smrti. Postavljanje ovog pitanja također ukazuje na činjenicu da Vam je stalo da cjelokupna izgradnja džamije bude od halal imetka i onako kako će Allah dž.š. biti zadovoljan.

Shodno šeriatskim propisima te svrsi ibadeta, uprkos teškoj ekonomskoj krizi koja vlada našim prostorima, moramo konstatovati da se novac namijenjen za kurbane te zekat i sadekatu-l-fitr ne može iskoristiti za izgradnju džamije.

Klanje kurbana je propisano kako Kur'anom, tako i sunnetom Resulullaha s.a.v.s.

Uzvišeni Gospodar kaže: *"Mi smo ti dali keuser, pa namaz obavljaj i kurban kolji."*

Termizi prenosi hadis u kome se kaže: *"Ne može čovjek uraditi ljepše djelo na kurbanskom Bajramu od klanja kurbana."*

Također Imami Ahmed, Ibn Madže i Hakim prenose hadis u kome se kaže: *"Ko bude imao mogućnost a ne zakolje kurban, neka se ne približava mjestu gdje mi klanjamo."*

Navedeni ajet i dotični hadisi nedvojbeno ukazuju na važnost samog čina klanja kurbana. Kurban se kolje u propisano određenom vremenu, pa ako bi se kojim slučajem ovaj čin obavio prije ili poslije tog vremena, dotični ibadet ne bi bio izvršen. Vrijeme klanja kurbana je od kako se klanja Bajram-namaz prvog dana Kurban-bajrama, pa sve do ikindije trećeg dana Bajrama.

Svi ovi propisi ukazuju da je kurban precizno utvrđen ibadet i da se ne može ničim zamijeniti. Džematlijama iz sela Ratajska savjetujemo da ove propise ispoštuju, čime će, ako Bog da, zaraditi Allahovu milost, koji će im pomoći da uspiju u hairli akciji izgradnje džamije. Što se tiče zekata i sadekatu-l-fitra, o tome smo govorili u prvom broju "Glasa Islama" u rubrici "Pitanja i odgovori''.

TOMAS IRVING (Kanada)

ISLAM ME JE ODUŠEVIO

Da bih vam objasnio zašto sam postao musliman moram vam najprije iznijeti šta sam osjećao prije i poslije prihvatanja Islama, moj prvi kontakt sa Islamom, vjerom koja me je oduševila.

Prije svega, dozvolite mi da vam kažem da hiljade Kanađana i Amerikanaca razmišljaju tačno onako kako sam ja razmišljao prije nego sam postao musliman, imaju isti osjećaj nezadovoljstva i očekuju od "sljedbenika Sunneta" da im objasne suštinu Islama. Još kao dijete veoma brzo sam objeručke prihvatio moju vjeru - kršćanstvo. Religija mi je bila potrebna da bi nahranila moju dušu. U svakom slučaju, kako sam postajao stariji, uviđao sam sve veći broj grešaka (nedostataka) u kršćanstvu. Biblijske priče govore o životu Isa a.s. i o njemu kao sinu Božijem (neka nas Allah dž.š. zaštiti od takvog govora) što je meni zvučalo kao sujeverje. Moja lična logika to nikada ne može prihvatiti. Počinjao sam da postavljam sam sebi pitanja kao što su: "Ako je kršćanstvo istinska religija, zašto je tako mnogo nekršćana u svijetu. Zašto Jevreji i kršćani imaju iste osnove u svojim vjerskim knjigama, a spore se u ostalim aspektima. Zašto su nekršćani osuđeni na propast iako nemaju očiglednih grešaka, zašto mnoge nacije ne prihvataju kršćanstvo."

To je bilo u danima kada sam imao susrete sa misionarom iz Indije. On mi se žalio: "Muslimani su nepopustljivi. Oni insistiraju na tome da je prava vjera Islam a ne kršćanstvo. Tako, svi moji napori usmjereni su da kršćanima ukažem na njihove nedostatke.

Ove tvrdnje predstavljaju istovremeno prvu definiciju Islama koju sam čuo. Osjećaj radoznalosti prema Islamu, zajedno sa visokim stepenom divljenja prema muslimanima koji su jako privrženi svojoj vjeri, počeo je da cveta u mom srcu. Osjetio sam da moram proučiti Islam mnogo bliže i počeo sam da pohađam časove iz "orijentalne literature" na univerzitetu. Uvidio sam da je ono što orijentalisti odbacuju iz naše vjere bila doktrina "trojstva", da prihvataju vjerovanje u "Jednog Boga" što se perfektno slaže sa zdravim razumom. Izvjesno je da je Isa a.s. obznanio vjeru bazirano na vjerovanju u Jednog Boga, i da je on rođen samo kao rob i poslanik toga istog Boga. Bog koji je tako predstavljen mora biti milostiv Bog. Ipak, tako divna i istinita vjera, ugušila se pored beznačajnih legendi, izmjena i neistina ubačenih u kršćanstvo od idolopoklonika i jednom vjerom u Jednog Milostivog Boga, iskrivljenog u trojstvo koje je pristupačno jedino svještenicima, i koje, kako se kaže, daje ljudima da podijele grijeh. Onda, nova vjera, sa novim poslanikom, bila je neophodna da vrati humanost one jednostavne i netaknute vjere u jednog Boga. Evropa, s druge strane, je živjela u to vrijeme poluvarvarskim, surovim životom. S jedne strane divlja plemena su napadale zemlje, a s druge strane, manjina pod plaštom vjere, pokušava da potčini mase. Ljudska rasa je očajno vapila pod užasima idolatrije i nevjerstva kada se, sedam vijekova poslije Isa a.s., sa orijentalnog horizonta pojavila ruža - Muhammed s.a.v.s., posljednji Allahov dž.š. poslanik, i počeo objavljivati ljudima istinsku vjeru od istinskog Boga, baziranu na vjerovanju u Jednog Boga. Kada sam pročitao i naučio sve ove dokaze, povjerovao sam u činjenicu da je Muhammed s.a.v.s. posljednji istinski Božiji Poslanik, zato što:

1. Kao što sam već rekao, narodu je trebao novi Božiji poslanik.

2. Sve moje predstave o Allahu dž.š. slagale su se sa vjerom koju je širio veliki poslanik Muhammed s.a.v.s.

3. Dok sam čitao Kur'an Časni, osjetio sam da su to Božije riječi.

Veza između Kur'ana i Hadisa - govora Muhammeda s.a.v.s., zadovoljila me je u svim aspektima i uvukla osjećaj mira u moju dušu.

I to je razlog zašto sam postao musliman. Morate biti sigurni da, kao što sam već rekao, hiljade Amerikanaca i Kanađana osjećaju iste iskrivljenosti vjere i greške u kršćanstvu.

S engleskog: Ismet Krlić

Šta je to

FUNDAMENTALIZAM?

Fundamentalizam! Sta je to? Pitanje koje postaje aktuelno u ovome vijeku, stupanjem na scenu modernih muslimanskih pokreta. Sa Zapada se čuje poklič: "Muslimani dolaze!" Da li je to karikiranje straha Zapada? Pretjerivanje? Možda. Ipak, kada se iz državnog vrha SAD govori o opasnosti od islamskog fundamentalizma, svrstavajući ga u red s nacizmom i komunizmom, kada novine pišu o ratu između Islama i Zapada i njegovoj inkompatibilnosti sa demokratijom, kada muslimani na optužbe o militantnosti ukazuju na "militantno kršćanstvo" i "militantno židovstvo", postavlja se pitanje: gdje se završava stvarnost a počinje mit? Donosimo izvode iz jednog izdanja F. A. Brockhausa iz Mannheima na tu temu.

1. Opšte značenje: Beskompromisno počivanje na (političkim, vjerskim) principima.

2. Kršćanstvo: Krajem 19. vijeka je pokret američkih protestanata stao je u odbranu liberalizma. Oni polaze sa protivljenjem da je Biblija neposredna Božija riječ i tu nema nikakve zablude. Fundamentalizam je u Sjedinjenim Američkim Državama devedesetih godina igrao jednu veoma značajnu ulogu i predstavljao veliku snagu u društvu. Fundamentalistički pokret postoji i u katoličkoj crkvi. Sjetimo se samo Međunarodnog svešteničkog bratstva Sv. Pia X.

3. Islam: Kod nemuslimanskih analitičara usadila se slika o jednoj struji u Islamu, čiji predstavnici žele od prvobitne, izvorne, dakle, čiste vjere načiniti osnovu za izgradnju političkog i socijalnog sistema života. Nasuprot konzervativcima koji žele ostati vjerni islamskoj tradiciji u njenim historijskim okvirima, fundamentalisti zahtijevaju bukvalno slijeđenje i pokoravanje propisima Kur'ana i islamskoj državi u kojoj je na snazi islamski zakon (Šeriat), kojeg karakterišu primjene takvih predviđenih kazni, kakva je odsijecanje ruke za krađu.

Savremeni islamski fundamentalizam podrazumjeva Islam kao zatvoren sistem u odnosu na rješenja za sva životna pitanja i zauzima odbrambeni stav prema materijalističkoj civilizaciji Zapada. Politički uspjesi takvih težnji često se jednostavno nazivaju "reislamizacijom"; njihovi pobornici sebe djelimično nazivaju i "islamistima".

U Islamu su se višestruko pojavile fundamentalističke tendencije usljed kolonijalizma nad islamskim zemljama, kao što je slučaj kod poznatog islamskog učenjaka Ibn Tejmije (umro 1328.) ili od 18. vijeka vehabijski pokret u Saudi Arabiji. U toku borbe za nezavisnost protiv evropskih kolonizatora i u fazi postkolonijalnog moderniziranja, koji najvećim dijelom prerasta u sekularnu ideologiju zapadne provenijencije, islamski fundamentalizam izrasta u pokret usmjeren protiv pozapadnjavanja socijalnog i kulturnog života muslimana.

Značajan udio u tom razvoju igrali su u Egiptu Hasan al-Bana (1906-1949), osnivač fundamentalističke organizacije "Muslimanska braća" i Sejid Qutb (1906-1966), koji je preoblikovao ideološla uvjerenja Al-Bane u revolucionarni poziv na oružje. Zatim Abu-l-Ala Mevdudi (1903-1979), novinar, osnivač fundamentalističke "Džemaati islami". Ovaj posljednji je pod diktaturom Zijada ul Haka djelimično sprovodio svoje zamisli o islamskoj državi. Pobjedom islamske revolucije u Iranu pod Homeinijevim vođstvom, 1978/79. stupa za scenu jedna šiitska varijanta islamskog fundamentalizma. Fundamentalistička grupisanja od sedamdesetih godina igraju značajnu ulogu u unutrašnjem životu muslimanskih zemalja, kao u Turskoj, Siriji, Egiptu, Sudanu i Tunisu.

S njemačkog:
M. Hajrović

"ALEM ISLAMIJ"

DIDAT NAPUŠTA RIJAD

RIJAD - Prije deset mjeseci, kada je islamski učenjak šejh Ahmed Didat pregledan u ''Kralj Fejsal'' specijalističkoj bolnici dijagnostičkog centra u Rijadu, bio je na kiseoniku i borio se za svoj život. Danas je on relaksiran i u mnogo boljoj formi nego ranije. Između ondašnjeg i

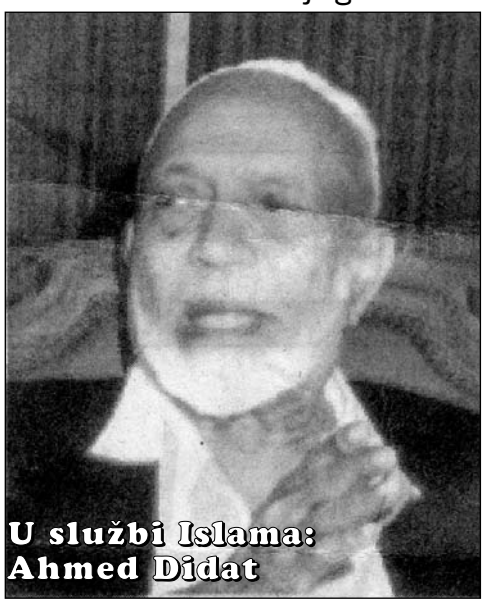
U službi Islama: Ahmed Didat

sadašnjeg stanja postignuta je razlika kvalitetom medicinskog tretmana kojeg je imao u bolnici, kao i podrškom dobrom voljom i dobročinstvom kraljevskog rukovodstva i naroda, kojom je obasut.

"Ja nemam riječi da izrazim zahvalnost čuvaru dvije Svete džamije kralju Fahdu, princu Abdullahu, zamjeniku premijera i komandantu nacionalne garde, te princu Sultanu, drugom zamjeniku premijera i ministru odbrane i avijacije, za njihovu ljubaznost i velikodušnost prema mome ocu", izjavio je njegov sin Jusuf Didat arapskim novinama.

Didatovi namjeravaju da se vrate kući u Durban, Južna Afrika, ubrzo, specijalnim avionom naručenim od princa Sultana.

Odlaganje je uglavnom uslijedilo zbog neprilagodljivosti specijalnog kreveta i ostalih neophodnih uslova potrebnih za povratak kući Ahmeda Didata, dobitnika kralj Fejsalove nagrade za službu Islamu, 1986. godine. Takođe, pravila diktirana od specijalista bolnice ''Kralj Fejsal'' nisu bila u mogućnosti da ga ograniče na norme ponašanja pacijenata bolnice. Didat je takođe finansijski pomognut od princa Sultana ibn Salmana, predsjednika Saudijskog dobrotvornog društva za nemoćnu djecu, koji su uplatili 15.000$ prilога za standardni personalni kompjuter. To je Didatova karika sa spoljnim svijetom a aktivirana je pokretom njegovih očiju.

S engleskog: F.Muderizović

"ALEM ISLAMIJ"

KINA UHAPSILA 21 MUSLIMANSKOG UČENIKA

ALMATY - Ujgurska nacionalistička grupa, bazirana u Kazahstanu, objavila je u utorak da je Kina uhapsila 21 turkestanskog učenika i ostale članove osoblja škole za Kur'an a.š. u glavnom gradu problematičnog Ksinjiang regiona. Ujedinjeni revolucionarni nacionalni front je izjavio da je 200 džamija i škola za Kur'an a.š. pretreseno od strane kineskih vlasti u nedjelju u gradu Turpanu, 160 km jugoistočno od glavnog grada Ksinjiang oblasti Urumki.

Islamski učenici koji nisu uhapšeni tokom velike iznenadne racije, prisiljeni su da potpišu dokument koji ih obavezuje da neće uzimati udio u ujgurskoj separatističkoj aktivnosti. Oko 70.000 knjiga i vjerskih novina je zapaljeno tokom ovih velikih hapšenja, izjavio je glasnogovornik Fronta. Ksinjiang, ime dato muslimanskom istočnom Turkestanu, je veliki pustinjski region u strategijskom sjeverozapadnom uglu Kine.

Region je ovog mjeseca osvjedočen veoma ozbiljnim izvještajima etničkih nemira koji su izbili u graničnom gradu Jining, blizu kazahstanske granice. Oko 100 ljudi je ubijeno u sukobima između ujgurskih muslimana i kineskih snaga bezbjednosti između 5. i 11. februara, iako je zvanično objavljeno da je poginulo 10, sa još 144 povrijeđena. Prošle godine oko 180 učenika muslimana je bilo pozivano na informativne razgovore i ispitivanje.

S engleskog: F. Muderizović

"KADAJA DEWLIJEH"

PREKO 10.000 EGIPĆANA RADI U AMERIČKIM CENTRIMA

Jordanski nedjeljni list "El-Medžd" prenio je tajni izvještaj Ministarstva inostranih poslova Egipta u kome stoji da je više od 10.000 egipatskih državljana upošljeno na osjetljivim mjestima u američkom društvu.

Svake godine američke vlasti prihvate 1.000 ili 2.000 egipatskih muhadžira, rješavajući im trajno status.

Kako u izvještaju dalje stoji, najmanje 5.000 Egipćana na službi je u američkoj vojsci u različitim mjestima. Neki od njih su 1989. godine izvedeni pred sud pod optužbom prenošenja američkih vojnih tajni Egiptu. Dalje se navodi da 30 stručnjaka egipatske nacionalnosti trenutno rade u centrima atomskog istraživanja, dok je 350 Egipćana zapošljeno u američkoj informativnoj agenciji "NASA", čije emitovanje ide satelitom. U izvještaju se dodaje da 300 Egipćana radi u federalnim bolnicama i ostalim zdravstvenim ustanovama, dok je više od 1000 specijalista u oblasti informatike. Centri u kojima su najviše zastupljeni državljani egipatske nacionalnosti su univerziteti Kolumbija, Njujork, Boston i Nju Džersi.

E.U.

"KADAJA DEWLIJEH"

FBI U KAIRU

Otvaranje biroa Federalne američke tajne službe (FBI) u Kairu izazvalo je različite komentare u političkim krugovima Egipta kao i nepoznanica onog što se krije iza svega ovog, posebno kada je i u Tel Avivu otvoren biro iste službe i u istom vremenskom intervalu.

Direktor FBI Luis Feri posjetio je Kairo u februaru gdje je ostao tri dana otvarajući pomenuti Biro. Otvaranjem biroa FBI u Kairu, došlo je nakon zatvaranja istog u Rimu.

Tokom svog boravka u Kairu, Feri se susreo sa odgovornima najvišeg ranga bezbjedonosnog aparata Egipta, gdje je u izjavi za

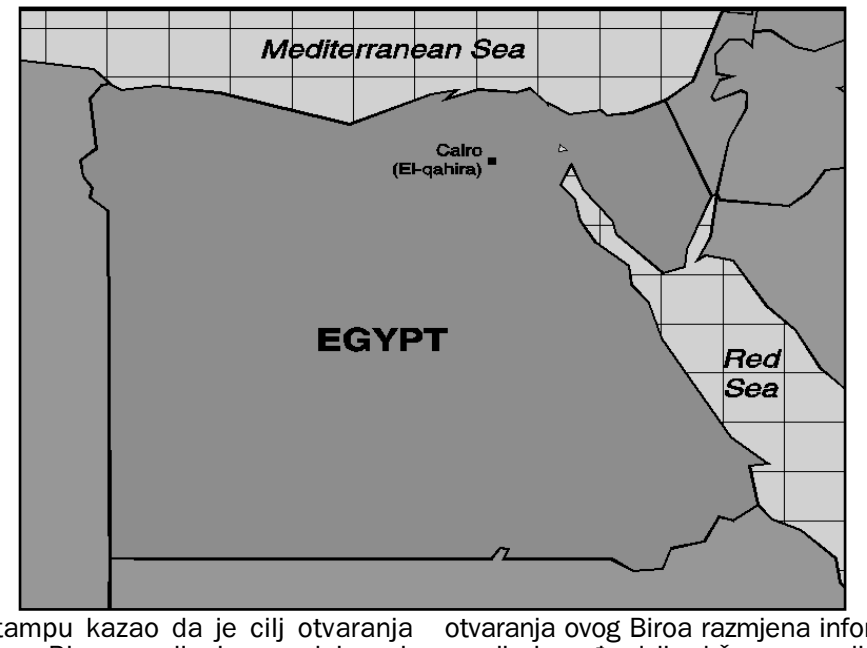

štampu kazao da je cilj otvaranja ovog Biroa razvijanje saradnje egipatske vlasti sa nekim zemljama Bliskog istoka u oblasti suzbijanja narko-sredstava i terorizma. Dalje se navodi da američki predsjednik Bil Klinton namjerava osnivanje još 16 biroa ove Službe u drugim zemljama svijeta, tako da njihov broj treba da dostigne 46.

Istovjetnost vremenskog otvaranja Biroa u Kairu i Tel Avivu, po mišljenju posmatrača, treba da proširi saradnju u polju bezbjednosti između Egipta i Izraela uz američku koordinaciju.

Na drugoj strani, ministar unutrašnjih poslova Egipta je izjavio da službenici FBI nemaju pravo vršenja uviđaja i istrage ili hapšenja ljudi, već je njihova aktivnost ograničena u okviru njihove ambasade. Dodao je da je cilj otvaranja ovog Biroa razmjena informacija između dvije države na polju suzbijanja terorizma i svih vrsta kriminala.

S arapskog: Enver Ujkanović

EL–FATIHA

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Tebe Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo,
Milostivog, Samilosnog,
Vladara Dana sudnjeg,
Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!
Uputi nas na pravi put,
na put onih kojima si milost Svoju darovao,
a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali,
niti onih koji su zalutali!

Ovo kratko poglavlje (sure) od sedam ajeta prouči musliman najmanje sedamnaest puta u dvadeset četiri sata i dvostruko puta više ako klanja sunnete i bezbroj puta više, ako želi stati pred Allaha, svoga Gospodara, klanjajući nafile - osim farza i sunneta. Nijedan namaz neće biti valjan bez ovog poglavlja, kako je to spomenuto u SAHIHU BUHARIJE I MUSLIMA prenoseći od Resulullaha alejhi-s-selam, Ubade ibni Samit: "Onaj ko ne bude proučio Fatihu u namazu, nema ni namaza."

Ovo poglavlje sadrži u sebi cjelinu islamskog vjerovanja i cjelinu islamske koncepcije, zatim cjelinu osjećaja i usmjeravanja, što govori o mudrosti njena izbora da se uči na svakom rekatu u namazu i mudrosti da će svaki namaz biti pokvaren ako se u njemu ne prouči ovo poglavlje.

Ovo poglavlje počinje riječima: "U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog." Postoji razilaženje u pogledu "Bismille" o tome da li je ona ajet svakog poglavlja iz Kur'ana ili je to ajet sa kojim se otpočinje učenje svakog poglavlja. Preovlađuje mišljenje da je ona ajet iz poglavlja Fatihe i s njom se računa da ovo poglavlje ima sedam ajeta. Postoji i jedno mišljenje koje kaže da se misli sa riječima Uzvišenog: "Mi smo ti objavili sedam ajeta, koji se ponavljaju, i Kur'an veličanstveni ti objavljujemo." (15/87) - da je to poglavlje "Fatiha" s obzirom na sedam njenih ajeta koji se ponavljaju, jer se njome zahvaljuje i ona se ponavlja u namazu.

Početak sa riječima "U ime Allaha" znak je etike koju je Allah poslao Svom Poslaniku alejhi-s-selam u početku objave Kur'ana, kako to svi kažu, riječima: "Čitaj, u ime Gospodara tvoga..." (96/1)

To je ono što je prihvaćeno i što se poklapa sa pravilom velike islamske koncepcije koja glasi: "On je Prvi i Posljednji, i Vidljivi i Nevidljivi;"(57/3) a On (Subhanehu) uistinu Postojeći, Istiniti iz Koga isijava ili na Koga se oslanja sve, čije postojanje opstoji, iz čega je počelo sve čiji je početak On počeo. Prema tome, sa Njegovim imenom biva svaki početak, svaki pokret i svako stremljenje.

U samom početku Subhanehu je opisan kao "Milostivi i Samilosni", što obuhvata svako značenje milosti i njene pojavnosti. Samo Njemu dostupna su ova dva svojstva. Dozvoljeno je da neki čovjek bude također opisan, odnosno dodijeljeno mu svojstvo milosti, ali sa vjerskog stanovišta nije dozvoljeno da neki čovjek dobije i svojstvo "Samilosni", dok od samog početka ova dva svojstva se susreću kod Allaha... Bez obzira kolika razlika postojala između ova dva svojstva i koji od njih je dalekosežniji i sveobuhvatniji, kada se radi o milosti, ipak to neće biti tretirano ovdje U OKRILJU KUR'ANA, osim toliko da ova dva svojstva obuhvataju ili nose u sebi svako značenje milosti, stepen i prostor njene pojave.

Ako početak sa riječima "U ime Allaha" i svemu što taj sklop sadrži iz oblasti tewhida (monoteizma) i odgoja u tom sklopu, predstavlja prvu cjelinu islamske koncepcije... onda značenje milost, stepen i prostor njene pojave u riječima "Milostivi, Samilosni" predstavlja drugu cjelinu islamske koncepcije i definiše stvarnost odnosa između Allaha i čovjeka.

Odmah poslije "Bismile" slijedi zahvala Allahu u kojoj se On opisuje kao apsolutno Božanstvo svjetova, riječima "Tebe, Allaha, Gospodara svjetova hvalimo..."

Sentenca "Hvala Allahu" jeste svijest koju izlijeva srce mu'mina, čineći zikr samo Allahu... jer njegova postojanost je jedan vid odbljeska Božije blagodati koja mobiliše i traži upućivanje zahvale Bogu svakog trena, na svakom koraku susretanja Božijih znakova koji slijede jedan za drugim ili koji se zajednički događaju. Božije stvaranje obuhvata sve pa i čovjeka. Zbog toga i zahvala Bogu dolazi na početku. Njemu pripada zahvala i na kraju, što je jedno od pravila direktne islamske koncepcije. "On je Allah, drugog boga osim Njega nema; Njemu neka je hvala i na ovom i na onom svijetu! Samo On sudi i Njemu ćete se vratiti." (28/70)

Zahvaljujući Božijoj dobroti i njenom odbljesku na čovjeku vjerniku, upisuje se dobro kad kaže "Bogu hvala", dobro koje prevazilazi svaki uteg. U Sunenu ibni Madže stoji upisano, a prenosi se od ibni Omera da je Resulullah, alejhi-s-selam, rekao im kada neko kaže: "Bože, Tebi hvala kao što odgovara Tvojoj uzvišenosti i veličini Tvoje vlasti", dovelo je u nepriliku dvojicu Meleka i nisu znali šta da upišu. Tada su otišli do Allaha i upitali "Bože naš, čovjek taj i taj reče nešto da mi ne znamo kako to da upišemo", a Allah upita, a On najbolje zna: "A šta reče taj Moj rob?" Meleki odgovoriše: "Bože, on reče: "Bože, Tebi hvala, kao što odgovara Tvojoj uzvišenosti i veličini Tvoje vlasti!"; Allah im tada reče: "Upišite upravo onako kako je rekao Moj rob, da bi Me sreo i da bih ga nagradio time..."

Upućivanje zahvale Allahu predstavlja svijest vjernika koji se angažuje samo da Allahu zikr čini, kao što smo to već rekli. Posljednji dio ovog ajeta "Gospodara svjetova" predstavlja bazu islamske koncepcije. Apsolutno i kompletno Božanstvo također čini jednu cjelinu islamskog vjerovanja a "Gospodar-Rabb" je vladar koji slobodno raspolaže nečim. U jeziku to znači Gospodar i onaj koji čini dobro drugom i djeluje na polju odgoja. I postupanje radi činjenja dobra drugome i odgoj odnosi se na cjelokupan svijet, tj. sva stvorenja. Allah (Subhanehu) nije stvorio kosmos da bi ga zatim prepustio samom sebi, nego postupio s njim u smislu činjenja dobra, zaštite i odgoja. Svi svjetovi i sva stvorenja u zaštiti su Allaha, Gospodara svjetova, a spona između Stvoritelja i stvorenoga je stalna i proteže se kroz sva vremena i sve situacije.

Opće Božanstvo je raskrsnica između kompletnog objašnjenja tewhida s jedne strane i tmine s druge, koja nastaje iz nejasnoće ove činjenice na kategorički način. Često ljudi povezuju priznavanje Allaha opisujući ga kao Jedinog Stvaraoca svemira, ali vjerujući u brojnost bogova koji dijele vlast u životu. Ovo je veoma čudno i smiješno. Međutim, tako je bilo i još uvijek biva. Časni Kur'an nam govori o politeistima koji su govorili o svojim brojnim božanstvima:

"Mi im se klanjamo samo zato da bi nas što više Allahu približili." (39/3)

Kao što kaže jedna grupa sljedbenika objavljene Knjige: "Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje i monahe svoje." (9/31)

I vladajuće džahilijetsko vjerovanje na cijeloj Zemlji u vrijeme dolaska Islama bilo je preplavljeno raznim božanstvima. Govorili su da postoje mali bogovi pored velikih božanstava, kako oni tvrde.

Upotreba termina "Božanstvo" u ovom poglavlju i sveobuhvatnost ovog "Božanstvo svih svjetova" raskršće je između reda i sistema s jedne strane i anarhije u vjerovanju s druge, da bi se cjelokupan svijet okrenuo prema Jedinom Gospodaru, priznajući Njemu apsolutno gospodstvo i društvo oslobodilo od tereta raznih bogova..., zatim da bi potražili mir srca, ovih svjetova smirenost u stalnoj Allahovoj zaštiti i vladajućem Njegovom Božanstvu. Ova zaštita je trajna i ne prekida se. Ona ne odstupa, niti se gubi. Islamska koncepcija nije kao što je npr. filozofska koncepcija Aristotela, koji kaže da je Allah proizveo ovaj Kosmos, a onda ga prepustio samom sebi ne interesujući se više za njega jer je Allah daleko iznad toga da bi mogao razmišljati o nečemu osim o Sebi, On razmišlja samo o Svom biću,

kako kaže Aristotel. Eto, ovo je Aristotelova koncepcija, a on najveći filozof i najveći genij.

Islam se pojavio u vremenu kada su se u svijetu nagomilala razna vjerovanja, koncepcije, priče, obmane, filozofije i ideje, u kojima se miješa istina i neistina, zdravo i bolesno, vjera i legenda, filozofija i mit itd. Ljudska svijest pritisnuta ovim brojnim mješavinama stmoglavila se u tminu i lutanja tako da se, zbog njih, nije moglo nikako doći do prave istine.

Lutanje koje ne dopušta smirenje, ni uvjerenje, niti svjetlo, obuhvatilo je koncepciju čovječanstva o božanstvu, o njegovim svojstvima i odnosima sa stvorenjima, i uspostavljanje spone između Boga i čovjeka na poseban način.

Ljudska svijest nije mogla da se ustali na nešto nepokolebljivo u vezi sa ovim Kosmosom kao i u vezi sa samim sobom i programom svoga života, prije nego se ustali na istrajnosti u vezi sa svojim vjerovanjem - poimanjem božanstva i njegovih svojstava i prije nego dođe do jasnog i ispravnog uvjerenja usred ovog sljepila, ove tame i ovog nagomilanog tereta.

Čovjek ne zna nužnost ove ustaljenosti sve dok ne stekne uvida u veličinu ove nagomilanosti i dok ne ispita lutanja ovih vjerovanja, koncepcija, mitova, filozofija, obmana i ideja koje je Islam zatekao kako ogolićuju ljudsku svijest, na koju smo ukazali djelomično maloprije. O tome će biti više govora u poglavljima Kur'ana gdje će se ovo razmotriti kompletnije i sveobuhvatnije.

Prvo čemu je Islam posvjetio posebnu pažnju bilo je oslobađanje vjerovanja i definisanje koncepcije na kojoj se ustaljuje svijest o Allahu i Njegovim svojstvima, Njegovom odnosu prema stvorenjima i obratno, odnosu stvorenja prema Allahu na kategoričan i uvjerljiv način.

Islam posvjećuje posebnu pažnju kompletnom, čistom i iskrenom tewhidu-monoteizmu, koji nije ničim zamagljen bilo izbliza ili izdaleka. To je osnova koncepcije koju je ponudio Islam i nastavio da je razrađuje u svijesti čovjeka, posmatrajući pri tome svaku predodžbu i mrlju oko istine tewhida-monoteizma, kako bi tu istinu oslobodio nejasnoće i tmine i dao je moćnom i skoncentrisanom, gdje neće biti ugrožena na bilo koji način nikakvom sumnjom. Islam je potpuno jasan i kod objašnjenja Allahovih svojstava, a posebno svojstava koja se odnose na apsolutno Božanstvo. Većina nejasnoća u tom labirintu u koji su zapale filozofija i razne vjere, i priče vezane za ovo vrlo važno pitanje, jako su uticale na ljudsku svijest i ponašanje čovječanstva.

Ono što zahtijeva stalni trud koji je Islam i uradio da bi dao odlučnu riječ o Allahovom biću, Njegovim svojstvima i Njegovom odnosu sa stvorenjima, taj trud o kome Kur'anski tekst često govori obraćajući se na ovaj stalni trud i napor ali se ne obraća i na to teško nagomilavanje u toj totalnoj tmini u koju je čitavo čovječanstvo utonulo, nemoćno da spozna dalekosežnost potrebe za ovim ponovljenim i potvrđenim objašnjenjem i za svim ovim detaljima koji slijede put savjesti, nego da obrati pažnju na to gomilanje koje bi omogućilo da se otkrije nužnost tog stalnog truda i napora, kao i da bi otkrio dalekosežnost veličine uloge koju je odigralo ovo vjerovanje u oslobađanju ljudske svijesti i njegova vjerovanja i interesovanja za brojne bogove zablude i priče.

Ljepota ovog vjerovanja, njegovo savršenstvo, skladnost i obraćanje na jednostavnosti velike istine koju ovo vjerovanje predstavlja, neće zasijati u srcu i razumu kao što će zasijati kroz rasvjetljavanje nagomilanog neznanja, raznog vjerovanja, koncepcija, mitova i filozofija, predmeta Božije istine i njihovog odnosa sa svijetom... Tada će se javiti islamsko vjerovanje kao milost, stvarna milost srcu i razumu, milost koja u sebi krije ljepotu i jednostavnost, jasnoću i skladnost, blizinu i druženje i direktno i snažno slaganje sa prirodom.

LJEPOTU I PEČAT KURBAN-BAJRAMA DAJE TEKBIR

عَنْ عَايِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا أَنَّ رَسُو لَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ قَالَ:
مَاعَمِلَ آدَمِيٌّ مِنْ عَمَلٍ يَوْمَ النَّحْرِ أَحَبَّ اِلَى اللّٰهِ مِنْ اِهْرَاقِ الدَّمِ وَ اِنَّهُ لَتَأْتِي
يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِقُرُونِهَا وَ أَشْعَارِهَا وَ اَظْلَافِهَا وَ اِنَّ الدَّمَ لَيَقَعُ مِنَ اللّٰهِ بِمَكَانٍ
قَبْلَ اَنْ يَقَعَ مِنَ الْأَرْضِ فَطِيبُوا بِهَا نَفْسًا.

(رواه ابن ماجة و الترمذي)

Aiša r.a. je pripovijedala je da je Muhammed a.s. rekao:

"Najbolje čovjekovo djelo koje Allah dž.š. najviše voli na Kurban-Bajramu je prolijevanje kurbanske krvi. Zaista će kurban na dan stajanja (javmul-kijameh) doći sa svojim rogovima, vunom i papcima. Zaista kurbanska krv stigne Allahu prije nego što padne na zemlju, pa zato lijepo postupajte sa kurbanima." (Ibn Madže i Tirmizi)

Kurban kao vjerski čin datira od prvih ljudi na Zemlji. Kur'an spominje kurbane Adem-pejgamberovih sinova Habila i Kabila. Habilu, koji je zaklao kurban iz čista nijeta, u ime Boga, i kome je Allah dž.š. bio stalno na umu, kurban je bio primljen, dok Kabilu koji je bio oholi nezahvalnik, a potom i katil (ubica), nije bio primljen. Od tada se i ljudski rod dijeli na dvije prepoznatljive skupine: oni koji slijede svoga Gospodara, a znak njihove pokornosti je žrtva (kurban) i oni drugi koji ne slušaju Božije zapovijedi i žrtvuju se u ime nekog drugog božanstva. Zatim je poznata Kur'anska predaja o Ibrahimu halilullahu i njegovom sinu Ismailu, za čiju istinsku žrtvu se i najčešće veže Kur'an.

Naime, sljedbenici svih religija su prinosili žrtve Bogu ili pak svojim božanstvima, vjerujući da će ih tom žrtvom umilostiviti. Islam ne prihvata ovaj i ovakav stav i žrtvu razumije u duhu Božijih riječi:

"Do Allaha neće doprijeti meso kurbana i krv njihova, ali će Mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša; tako vam je kurbane potčinio da biste Allaha veličali zato što vas je uputio. I obraduj one koji dobra djela čine!" (Hadž, 37)

Svrha klanja kurbana je višestruka, kao što je to i kod ostalih propisa u Islamu. On, prije svega, simbolizira čovjekovu odanost i poslušnost Bogu, spremnost da se strpljivo ustraje na Njegovom putu, kroz čitav život. Kurban predstavlja harmoniju i bratske veze među sljedbenicima Islama. Zato se i kurbansko meso dijeli susjedima, siromašnim muslimanima, pa čak i ehlukitabijama ako su nam komšije. Kurban mora zračiti toleranciju i toplinu naše uzvišene vjere, te potrebnu komšijsku ljubav. Jedino pod gore spomenutim uvjetima naši kurbani će biti sigurne jahalice preko Sirat ćuprije. Pomenuti hadis upravo govori o kurbanu kao najvrednijem djelu koje će nam pomoći na danu Sudnjem, kada ne bude druge pomoći osim Božije. Klanje kurbana je precizno određeno u bajramskim danima sa preciznim mjerilima šta se može uvrstiti u kurban. Sunnet je da čovjek lično zakolje kurban ili bar da prisustvuje kljanju kurbana. Poslanik a.s. u tom smislu kaže svojoj kćerki: *"Fatima, stani do svoga kurbana i posmatraj ga, jer prije nego što prva kap njegove krvi kane tebi će biti oprošteni prijašnji grijesi." Ona upita: "Božiji Poslaniče, samo nama, ili i nama i muslimanima?" "Nama i muslimanima." - odgovori Poslanik.*

Klanje kurbana u ime Boga oplemjenjuje čovjekovu dušu. To je jedan sunnetski običaj i specifičan doživljaj radosti i sažaljenja. Radost zbog obećane nagrade na Sudnjem danu, a sažaljenje prema životu koji gasne. Čovjek je uzbuđen i iz njegova srca poteknu najdublje dove zahvalnosti Bogu da kurban bude primljen. Direktna naredba klanja kurbana Ummetu Muhammeda a.s. došla je u Mekki objavom sure El-Kevser: *"Mi smo ti uistinu, mnogo dobra dali; zato se Gospodaru svome moli i kurban kolji, onaj koji tebe mrzi sigurno će on bez pomena ostati."*

Ljepotu i pečat Kurban-Bajrama daje tekbir, čije riječi je obavezno (vadžib) izgovarati poslije svakog farz namaza, počevši od sabaha uoči Bajrama pa do ikindije četvrtog dana Bajrama. Sejid b. Musejjeb navodi da je Resulullah s.a.v.s. rekao da se Allah ponosi pred melekima sa tri melodije: melodijom ezana, melodijom tekbira i melodijom telbije. Kako prenosi Ibn Kesir u svom tefsiru, zabilježeno je da je tekbir nastao u dramatičnom momentu kušnje Ibrahim-pejgambera kada je odlučio da žrtvuje sina Ismaila u ime Allaha dž.š. Tada je Meleki-Džibril po volji Svevišnjeg Allaha donio ovna u zamjenu za Ismailovu žrtvu i izgovorio je: Allahu ekber, Allahu ekber! Kada je te riječi čuo Ismail je odgovorio: "La ilahe illellahu vallahu ekber", a Ibrahim a.s. je dodao "Allahu ekber ve lilahil-hamd" (Allah je Najveći, nema drugog Boga osim Allaha, Allah je Najveći i Njemu pripada sva hvala).

Bože naš, darodavče svega, primi naše kurbane i učini da oni budu naše jahalice preko pravedne Sirat ćuprije.

Mustafa Fetić

MEŠIHAT ISLAMSKE ZA

HADŽIJ

RABIJA HASKOVIĆ

FATIMA FETAHOVIĆ

HAMID FETAHOVIĆ

EMINA PULIĆ

ABAZ HADŽIAHMETOVIĆ

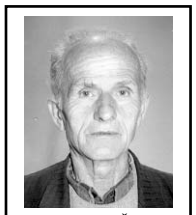
RAMIZ DRAŽANIN

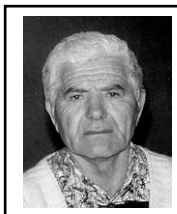
SULJO MURATOVIĆ

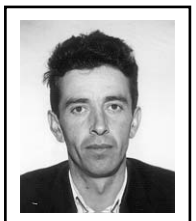
NUSRET GUSINAC

MUSTAFA FETIĆ

HADIJA PEJIĆ

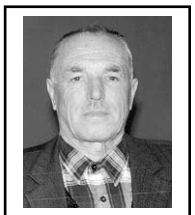
HAMID RAMOVIĆ

EŠREF BEŠIROVIĆ

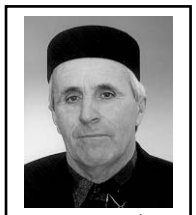
AMIR PEJIĆ

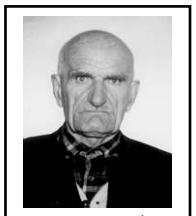
JUSO DUDIĆ

IDRIS BEŠIROVIĆ

SANIJA BULIĆ

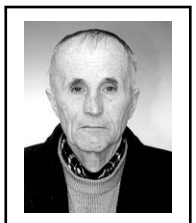
ISMAIL PEJIĆ

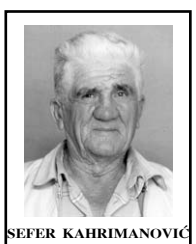
SEFER KAHRIMANOVIĆ

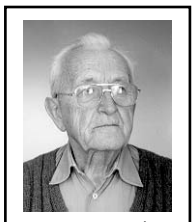
AZIZ TORBIĆ

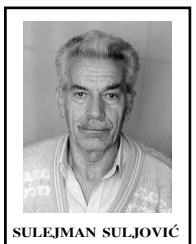
SULEJMAN SULJOVIĆ

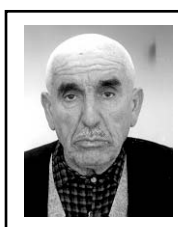
ŠABAN KAHRIMANOVIĆ

RAMIZA HASANOVIĆ

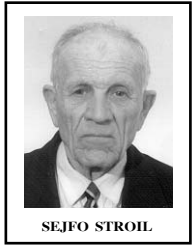
SEJFO STROIL

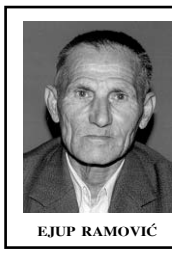
EJUP RAMOVIĆ

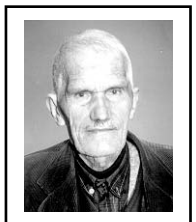
REDŽEP ŠAĆIROVIĆ

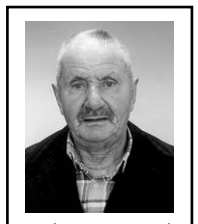
BEĆO OSMANOVIĆ

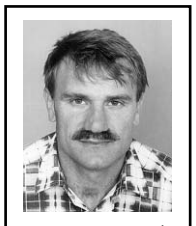
RAIF UJKANOVIĆ

ABIDA MURATOVIĆ

MEHMED ADILOVIĆ

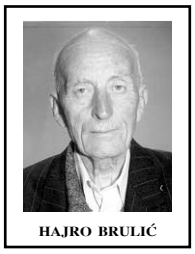
HAJRO BRULIĆ

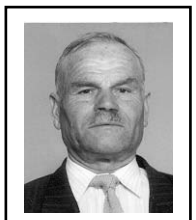
ŠUĆRIJA BRONJA

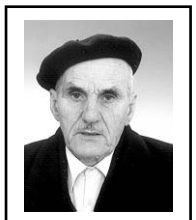
GANO ČINDRAK

ABIDA ŠAĆIROVIĆ

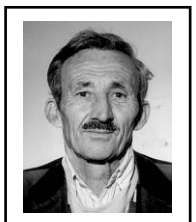
BEĆIR AHMATOVIĆ

JONUZ DŽANKOVIĆ BEDEL ZA DŽANKOVIĆ FATIMU

DŽEMAIL BOŠNJAK BEDEL ZA BOŠNJAK SALKA

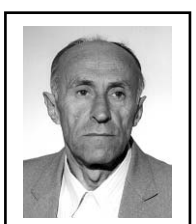
ĆAMIL ZUKORLIĆ

BAJRAMKA BEĆIROVIĆ

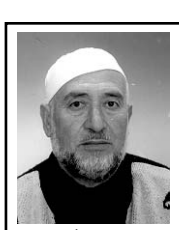
ZEĆIR ZUKORLIĆ BEDEL ZA ALIĆ HIVZA

HAKIJA BEJTOVIĆ BEDEL ZA ŠAĆIROVIĆ AHMETA

HARUN KAČAPOR BEDEL ZA KAČAPOR ALTUNU

ATIFA KLAPIJA

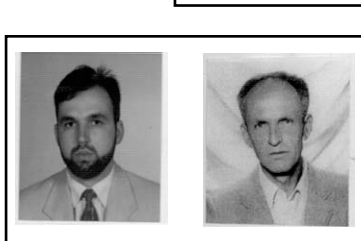
MIDHAT HAJROVIĆ BEDEL ZA KLAPIJA BAJRAMA

LJUTVO ŠAĆIROVIĆ BEDEL ZA ŠAĆIROVIĆ SELIMU

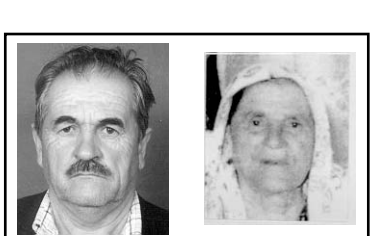
HUSO RAMOVIĆ BEDEL ZA RAMOVIĆ NAJČU

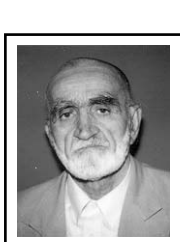
HAFIZ ZUKORLIĆ BED

AJEDNICE SANDŽAKA

E 1997.

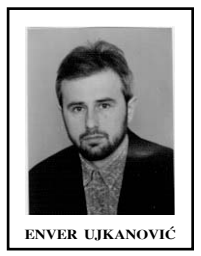
ENVER UJKANOVIĆ

AMER NUHOVIĆ

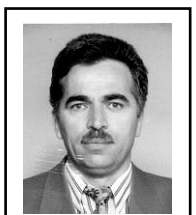
KASIM DERVIŠEVIĆ

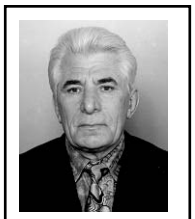
ŠABAN KOŽAR

IBRAHIM ZENOVIĆ

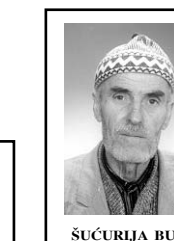
MIRSAD JAVOROVAC

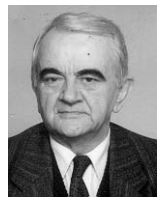
ALIJA HARČINOVIĆ

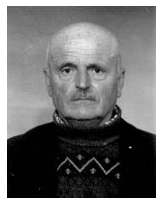
SADRIJA SEJDOVIĆ

RASIM UJKANOVIĆ

ESAD VRAGIĆ

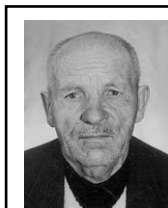
IBRAHIM DEMIĆ

ŠUĆURIJA BULIĆ

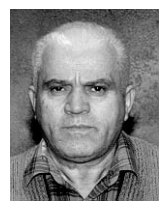
NIJAZ UZEIRI

ISMET TAHIROVIĆ

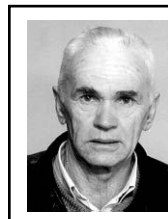
ABAZ ILJAZOVIĆ

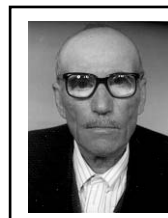
DELIJA DACIĆ

HAJDIN JUSUFOVIĆ

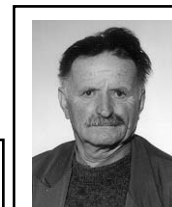
HAMDIJA BAKIĆ

HATIDŽA CRNIŠANIN

JUSUF NIKŠIĆ

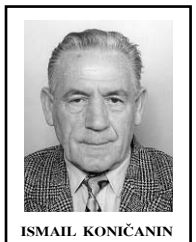
ISMAIL KONIČANIN

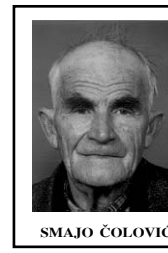
SMAJO ČOLOVIĆ

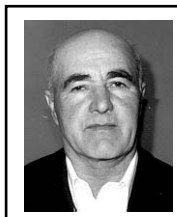
RASIM RAMOVIĆ

IBRIMA ŠABANAGIĆ

RAMIZA NIKŠIĆ

FATIMA KONIČANIN

SADIJA PLOJOVIĆ

FADILA ROŽAJAC

VAHIDA RAMOVIĆ

ABID NEZOVIĆ

RIHANA UGLJANIN

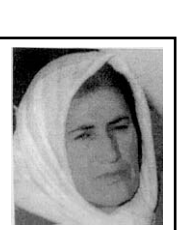
IZET NUHAMBAŠIĆ BEDEL ZA NOKIĆ ZIBU

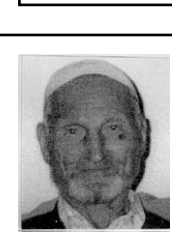
NEZIR SALIHOVIĆ BEDEL ZA HASANOVIĆ MURATA

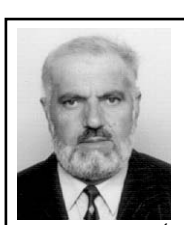
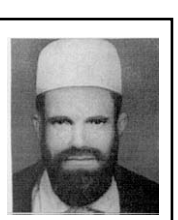
HAMID DEMIROVIĆ BEDEL ZA KOLAŠINAC ALJA

ZAHIT ŠABANOVIĆ BEDEL ZA DŽANKOVIĆ HANU

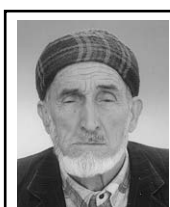

IBRO CURIĆ BEDEL ZA CURIĆ IBRIMU

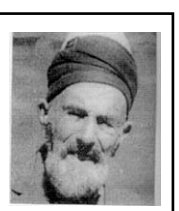
EL ZA MUSTAFIĆ JONUZA

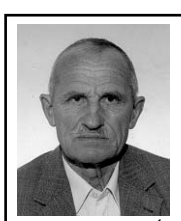

RAMIZ OMEROVIĆ BEDEL ZA OMEROVIĆ HANIFU

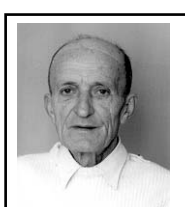

HALIL KRKUŠIĆ BEDEL ZA KRKUŠIĆ SPAHA

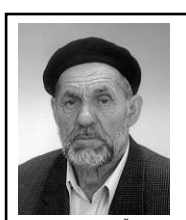

NAZIM JEREBIČANIN BEDEL ZA JEREBIČANIN EMINU

ZINETA JEREBIČANIN

SLJEDBENICI SEJID NURSIJA

Predstavljajući vam islamski pokret u Turskoj u prethodnom broju smo kroz pomenutu studiju dali sliku razvoja i stasavanja islamsko-političkog pokreta u toj zemlji čiji je cilj djelovanja osvajanje vlasti putem političke borbe u okviru legalnog sistema državnog uređenja.

Međutim, u ovom broju želimo vam predstaviti pokret "NUR", ako mu se uopšte može dati takav naziv, a koji se po svojim aktivnostima razlikuje od prethodnog po ignorisanju političkog djelovanja u pravcu vlasti. Naime poznate su riječi pokretača ovog udruženja koji je ponuđen za angažman u političkoj zbilji tadašnje Turske, izgovorio: "Utječem se Bogu od prokletog šejtana i politike." Naravno da je razlog ovakvog odnosa prema politici bio posljedica novonastalih okolnosti i situacije, kada je Islam sišao sa političke scene u muslimanskim sredinama i kada su u Turskoj na pozicije vlasti došle antiislamske, masonske snage koje su imale za cilj da dokinu svaki mogući vid infiltriranja islamskog djelovanja u okviru nove političke platforme turskog društva.

Pokret "NUR" je džemat, odnosno vjersko-islamsko udruženje koje je po svojoj organizacionoj strukturi bliže sufijskim redovima nego organizovanim pokretima. Osnivač ovog udruženja je za glavni cilj djelovanja odredio da'wu (misionarstvo), istinskim imanskim vrijednostima kao i aktivnostima obrazovno-vaspitnog odgajanja ljudi, formirajući tako islamski nadahnute struje koje će biti kadre stati naspram kemalovskih laičko-masonskih ideja, koje su zapljusnule Tursku padom Osmanlijskog hilafeta i dolaskom Kemala Ataturka na vlast.

Osnivač ovog pokreta je šejh Sejid Nursij (1873-1960) rođen od roditelja kurdskog porijekla u selu Nurs, nedaleko od jezera Van okruga Hizan u istočnoj Anadoliji. Svoje prvo obrazovanje stekao je u mjestu rođenja. Još u ranoj mladosti oštroumnost i inteligencija su bile osobine koje su ga činile jedinstvenim u svom vremenu pa je i dobio nadimak "Ljeporječivi".

U svojoj 18. godini začuđujuće je ovladao vjerskom znanošću, a također i ostalim vidovima nauke. Također je ovladao svim borbenim vještinama, aktuelnim u tom dobu, čime je davao sliku kompletne osobe. Kao hafiz plemenitog Kur'ana u ibadetu je težio asketskom i jednostavnom načinu života. Petnaest godina radio je kao muderis (nastavnik) u gradu Vanu, gdje je i započeo svoju misionarsku misiju.

Preselio se u Istanbul s ciljem osnivanja Univerziteta po ugledu na Azhar. Bio je član najvišeg naučnog tijela osmanske države. Onda kada su savezničke okupatorske snage ušle u Istanbul, stavio se na čelo mudžahida koji su im pružili otpor.

1908. godine, nakon obaranja sultana Abdul Hamida zavjerom projevrejskih snaga infiltriranih u turskom vrhu, a koji su propagirali jedinstvo, slobodu i prosperitet, manipulišući ovim vrijednostima, skrivajući svoj zavjerenički odnos prema Islamu i muslimanima, Nursi je osnovao "Muhamedanski savez" koristeći se istim metodama pomenutih struja ali sa islamskog stajališta, želeći time razotkriti im izdaju iza koje se skrivala njihova masonska stvarnost.

Shvativši da ih je prozreo, masoni mu poslaše Karrhu Su, Jevrejina, da bi se susreo sa njim. Nakon završenog razgovora pomenuti Jevrejin je izjavio: "Umalo da me ovaj čudni čovjek svojim čudnim govorom privoli na Islam." U prvom svjetskom ratu priključio se turskoj vojsci kao oficir, gdje je koristio svaku priliku za predavanja vojsci. Pao je u ruke Rusa, a oni su ga protjerali u Sibir. Međutim, uspio je pobjeći i vratiti se u Istanbul preko Njemačke i Bugarske.

Znajući ga po sposobnosti, utjecaju i ugledu koji je uživao među masama, Kemal Ataturk je pokušavao da ga privoli sebi, nudeći mu bogatstvo i visoke položaje. On je sve to odbio bježeći u potpunosti od politike govoreći: "Tražim Allahovu zaštitu od prokletog šejtana i politike", predajući se ibadetu i odgoju ljudi.

Laička vlast, bojeći se njegove misionarske aktivnosti, učinila je da njegov život prolazi ili u zatvoru ili u sudnici. Nekoliko puta osuđivan je na smrt vješanjem, ali iz bojazni od njegovih sljedbenika, vlast se nije usudila izvršiti presudu. Hidžretske 1327. godine preselio se u Damask (Sirija) gdje je u Umevijskoj džamiji održao hutbu koja je poznata kao "šamska hutba". Posljednje godine života proveo je u izolaciji od ljudi. Međutim, tri dana prije smrti uputio se u Urfu bez zvanične dozvole vlasti, živio dva dana i preselio 27. dana Ramazana 1379. hidžretske godine.

(Nastaviće se!)

E.U.

BRITANSKA SCENA

VJERA U POTRAZI ZA VJERNICIMA

Crkvena zvona širom Britanije zazvonila su na uzbunu. Upravo objavljene statistike opominju da je broj vjernika koji redovno odlaze na nedjeljna bogosluženja pao na jedva nešto iznad miliona - što je manje od 2% stanovništva, i da je za svih 36.000 manji nego prošle 1996. godine. Broj prilježnih vjernika se konstantno smanjuje. Ali ima i drugih, po kršćanstvo nepovoljnih znakova. Broj krštenja je također u opadanju, a sve veći broj crkvenih zdanja, zbog odsustva pastve, mora da bude zatvoreno, prodato na otvorenom tržištu i pretvoreno u izložbene prostore, koncertne dvorane i ponekad izdijeljeno u stanove.

Nasuprot toj tendenciji kod anglikanaca i katolika, trend je obrnut kod tri miliona britanskih muslimana. Više od polovine tog broja odlazi u džamije i zbog nedostatka kapaciteta vjerski poglavari Islama planiraju u sljedeće tri godine izgradnju 100 novih džamija na Ostrvima. Statistika kaže da je prije 25 godina u Velikoj Britaniji bilo samo dvije džamije a danas ih ima preko 1000. Poduka Islamu je uvedena i u škole. Svjetski mediji su prije više od dvije godine, dok je još besnio rat u Bosni, prenijeli senzacionalnu vijest da je samo u jednom mahu na Islam prešlo 10.000 britanskih intelektualaca. A nama muslimanima je poznat još iz davne historije krajnje antiislamski stav Velike Britanije. To se sjećanje naročito moglo osvježiti ulogom ove zemlje u ratu u Bosni. Historija nam govori da su ideje o krstaškim ratovima ponikle sa tla Francuske i Velike Britanije. Svjedoci smo munjevitih promjena čak i u idejnoj sferi. Veliku Britaniju je "potresla iz temelja" izjava prijestolonasljednika Princa Čarlsa s početka ove godine, koji je pronicljivo primijetio "da nije šansa Evrope u materijalnom povezivanju (aludira na EU) već u Islamu i islamskim duhovnim vrijednostima". I kako kaže Princ: "Neophodan je angažman islamskih učitelja u smislu prezentacije Islama u školama, kako bi se upoznali sa islamskom civilizacijom."

Islam se u britanskom društvu pojavio dolaskom muslimanskih radnika početkom XX vijeka. Većina njih su bili iz Bangladeša i Pakistana i tu se njihov broj povećavao. Dobar dio emigranata radi u tekstilnoj industriji, dok se neki od njih bave trgovinom, a neznatan broj čine ljekari i inženjeri.

U Britaniji ima oko hiljadu džamija i mesdžida. Ova mjesta nisu namijenjena samo za molitvu, već pri njima postoje i sektori za učenje islamskih nauka i arapskog jezika.

Kršćanski Zapad je između VIII i X stoljeća bio u svome tijelu i u svojoj duši zahvaćen posljednjim produžecima arapskog osvajanja. Zapadno-srednjevjekovna svijest koristi afektivnu osnovu svoje predstave o Islamu, oblikovanu neprijateljstvom. Arogancija i nepravednost nisu isključivale interesovanje, pa čak ni divljenje. Zahvaljujući svojim naučnim dostignućima i svojoj filozofiji, Islam je prećutno priznat kao bitan elemenat historije duha. Ali priznat s jedne strane on je s druge strane bio negiran kao religija, mada je razmatran sa svih strana.

Intelektualno viđenje se formiralo u XII vijeku, zatim se proširilo i preciziralo u XIII i XIV vijeku. U onoj mjeri u kojoj kršćani ustupaju mjesto Evropi i u kojoj kršćanstvo postepeno tu gubi svoj ideološki monopol, Islam prestaje nakon XVI stoljeća biti smatran važnim i iskonskim neprijateljem. Intelektualno gledanje na Islam, Istok i islamski duh znatno se obogatilo, iznijansiralo i postalo je direktnije i jasnije. Oslobodivši se kršćanskog pritiska, laička misao se, kako u intelektualnoj teoriji, tako i u političkoj praksi, otvara jednom novom viđenju univerzuma. Zbog toga će Evropa duboko osjetiti Islam kao sastavni i značajni dio ljudskog života.

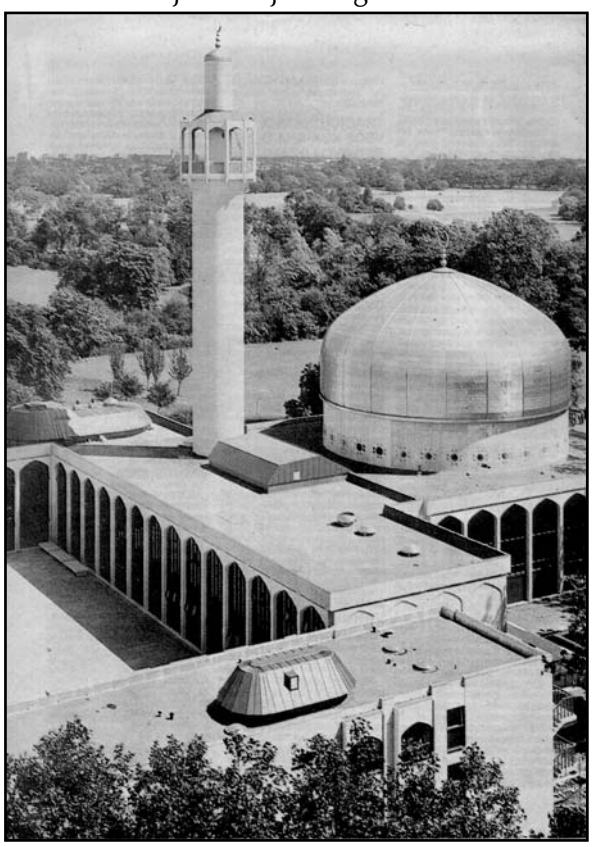

Ambulante i centri za društvene poslove pripojili su se nekim od tih džamija.

U Britaniji postoji dvadesetak islamskih škola. Od 185.000 učenika u gradu Bradfordu, 16.000 čine učenici muslimanske vjere, što je 9% od ukupnog broja učenika. Muslimani su zahtjevali od engleske Vlade da, kako god pomaže katoličkim i jevrejskim školama, pomogne i njima. Ona, zbog svojih neprijateljskih stavova prema muslimanima, odbija ovakve zahtjeve za pomoć i zaštitu.

Naš komentar na ovo glasi da se ništa slučajno ne dešava i da Islam postaje realnost Velike Britanije. Samo u Centralnoj džamiji u Londonu svaki dan prelazi na Islam 3-4 Britanca. Aktivnost ovog Centra je veoma zapažena među Britancima u značajnom djelovanju prezentiranja Islama na kulturnom, edukacionom, socijalnom, informativnom planu. Institut islamskih studija u Mančesteru nudi studiranje: akaida, fikha, hifza, arapskog i drugih jezika muslimanskog svijeta, te opće studije Islama u cjelini. Troškovi za upis su veoma mali, a kasniji studij je besplatan.

Da li je Sveta nedjelja i dalje "Sveta"

Naime, još prije neku deceniju nedjelja je u Britaniji i zakonski bila "Sveta": bioskopske predstave i fudbalske utakmice su bile zabranjene, popularni pabovi su morali da budu zatvoreni u vrijeme bogosluženja. Ne samo da su ti propisi sada uveliko liberalizovani nego je Donji dom nedavno izglasao da i samousluge i prodavnice mogu da budu otvorene 5 sati nedjeljom.

Činjenica da su te nove distrakcije, plus sveprisutna televizija, odvratile od odlaska u crkvu u daleko većem broju kršćane nego muslimane u džamiju. Neke je u anglikanskim vrhovima vodila originalnim načinima vraćanja vjernika u krilo crkve, prije svega mlađih.

Jedna od ideja su takozvana "REJV" večernja bogosluženja na kojima se popularne protestantske vjerske himne pjevaju u ritmu rocka, praćene vrlo glasnim elektronskim orkestrima i sa pastvom koja udara dlanovima i povija se po taktu. U posljednje vrijeme naglo je porastao broj vjerskih rock horova i orkestara, od kojih su neki imali i veoma uspješne nastupe na televiziji.

Pasivno i aktivno ispovjedanje vjere

Vrhovni poglavar Anglikanske crkve kaže, između ostalog, "Pomodna bogosluženja tipa "rejv in nejv" ("rejv" ispred oltara), pretvorila su Boga u lutku skrojenu po mjeri ljudske mašte i potreba. Ja sam protiv tog "tapši dlanovima" i "zagrli bližnjeg" ispovijedanja vjere. Crkva ima teškoća. Ali nema lakih rješenja. Opsjednuti smo brojevima a mislimo da bi trebali da bar neko vrijeme budemo zadovoljni i manjim brojem ali na pravim bogosluženjima. Služenje Bogu treba da podigne duh i ostvari osjećanje misterije. Ako crkva to odbaci, ništa nije ostalo."

Ova izjava vrhovnog poglavara pokrenula je novi talas sporenja u Anglikanskoj crkvi na dva suprostavljena krila, liberalno i tradicionalno. Tradicionalisti Lorda optužuju da je tokom 10 godina, koliko je proveo na crkvenom vrhu, tumačeći suviše široko vjerske kanone - doprinio da se istanji to "osjećanje misterije" koje sad pominje. Vjerski liberali mu pak zamjeraju da je "ustajući" protiv najpopularnijeg oblika bogosluženja zaostao za vremenom.

Uprkos poglavaru, "rejv in nejv" je pojava koja će potrajati.

Esad Kolašinac

Aliji Izetbegoviću uručeno prestižno priznanje Centra za demokratiju u Vašingtonu

ČOVJEK KOJI JE SPOJIO ISTOK I ZAPAD

Predsjedniku Republike Bosne i Hercegovine, gospodinu Aliji Izetbegoviću uručeno je 25. marta ove godine u Vašingtonu prestižno međunarodno priznanje Centra za demokratiju u čijem se obrazloženju, između ostalog, kaže: "... da je poveo Bosnu i Hercegovinu u pravcu multietničkog i demokratskog društva..."

Bez sumnje, gospodin Alija Izetbegović spojio je Istok i Zapad i dokazao cijelom svijetu da je njegov narod na pravednom putu.

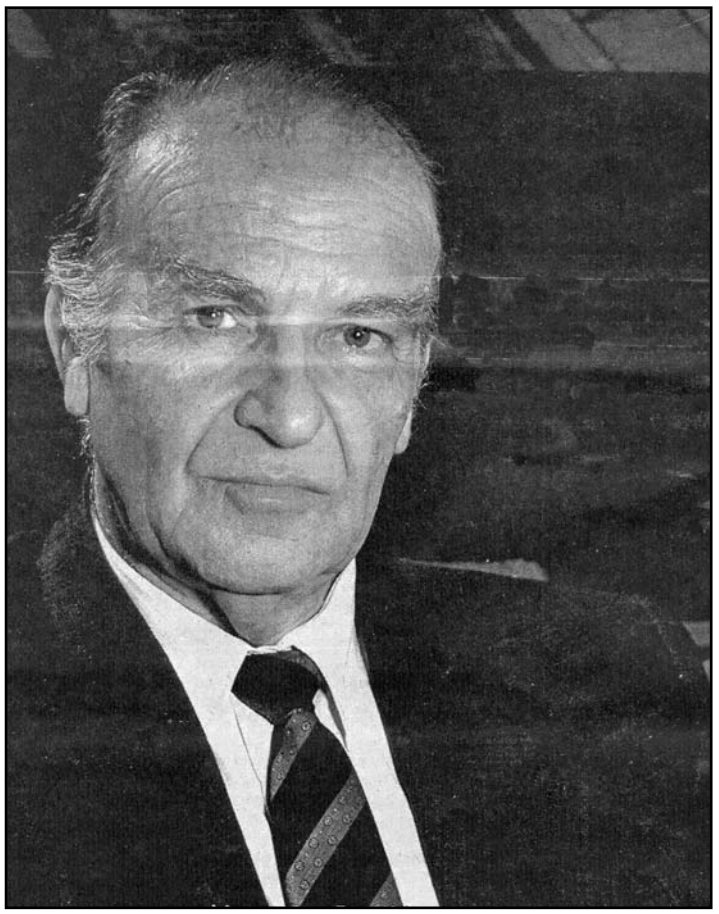

PREDANOST

Priroda ima determinizam, čovjek ima sudbinu. Prihvatanje ove sudbine je najviša i posljednja poruka Islama.

Da li i kako postoji ono što nazivamo sudbinom? Osvrnimo se na naš vlastiti život i pogledajmo šta je ostalo od naših najdražih planova ili naših snova mladosti. Zar nismo došli na svijet bez naše volje i zatekli sebe sa čitavom našom naravi, većim ili manjim stepenom inteligencije, sa našom pojavom koja može biti simpatična ili odbojna, sa našim stasom koji može biti patuljast ili atletski; u domu kralja ili prosjaka, u burnom ili mirnom vremenu, za vlade tirana ili jednog blagorodnog kneza, i uopšte u političkim, geografskim i društvenim prilikama o kojima nas nije niko pitao? Kako je ograničeno ono što je naša volja, a kako je ogromno i neobuhvatno ono što je naša sudbina!

Iz knjige "Islam između Istoka i Zapada"
Alije Izetbegovića

MUSLIMANI VELIKE BRITANIJE U SARAJEVU

PUTUJUĆA IZLOŽBA PO DUNJALUKU

Centar Skenderija je nedavno bila u znaku visoke političko-kulturne i vjerske manifestacije. U gradskoj galeriji "COLLEGIUM ARTISTICUM" otvorena je izložba na temu "MUSLIMANI U VELIKOJ BRITANIJI". Ovoj izložbi organizovanoj od strane Ministarstva vanjskih poslova, uz saradnju sa centralnim Uredom za informacije, prisustvovao je veliki broj eminentnih ličnosti, kako domaćih tako i stranih. Izložbu je otvorio britanski ambasador gosp. Charles Crawford i hadži hafiz Ismet ef. Spahić.

Gospodin Crawford je prve riječi govora posvetio citiranju govora princa Čarlsa od Velsa, održanog tokom posjete "Oksford centru" za islamske studije u oktobru '93, koje glasi: "Muslimani, kršćani i Jevreji su svi narodi sa Knjigama."

U daljem govoru gosp. Crawford, pored ostalog, iznosi da ova galerija nije bez razloga otvorena u zemlji koja je izašla iz nepravednog rata, te koja će ubuduće graditi trajan mir na temeljima vjerske i nacionalne tolerancije, zašta se dosta zalagala.

O zanačaju same izložbe Crawford ističe da je ona imala za cilj da javnosti pokaže bliske veze između Britanije i muslimanskog svijeta, kojeg u Britaniji ima preko dva miliona, i oni čine 3% od ukupnog broja stanovništva. Muslimanska zajednica u Velikoj Britaniji gdje je trenutno treća po veličini u zapadnoj Evropi, vjerovatno predstavlja najveći broj muslimana različitog kulturnog i rasnog porijekla.

Hadži hafiz Ismet ef. Spahić je na početku iznio ajet iz Kur'ana, naglašavajući da su svi ljudi potekli od

Tapiserija sa citatima iz Kur'ana, radena u jednoj škotskoj kompaniji

jednog čovjeka i žene, hazreti Adema i hazreti Have i da je jedna od najvećih razlika među ljudima vjerovanje na različite načine u Jednog Boga.

Efendija Spahić za Veliku Britaniju kaže da jednoj takvoj kulturi ne smeta ezan sa londonskih minareta, i da je Bosna isto tako simbol vjerskih sloboda, jer se pored ezana u isto vrijeme čuju zvona sa susjednih crkvi i katedrala.

po završenim govorima i svečanom otvaranju izložbe gosti su pristupili njenom razgledavanju.

Izložba se sastojala od pet paviljonskih odjeljaka, sačinjenih od ilustracija i tekstova na engleskom jeziku kao i na

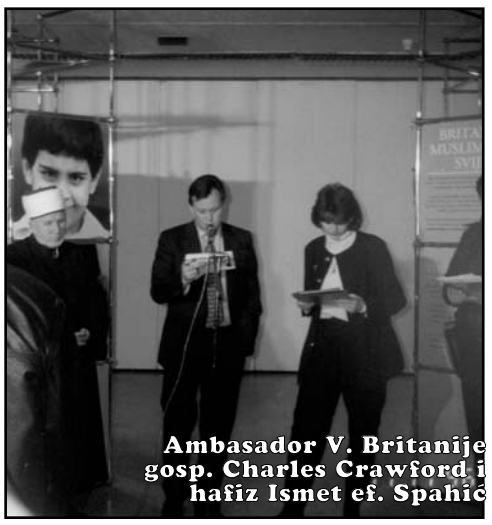

Ambasador V. Britanije gosp. Charles Crawford i hafiz Ismet ef. Spahić

jeziku zemlje domaćina. Izložba (DISPLAY) uključuje i petnaestominutni video snimak sa izborom komentara na engleskom, arapskom, urdu, bengali, indonežanskom, malezijskom i turskom jeziku.

Takođe, izložene su tapiserije sa citatima iz Kur'ana, naročito tkane u jednoj škotskoj kompaniji.

Izložba je krenula još od januara 1995. godine, i gostovala je u petnaest mjesta u Egiptu, Saudijskoj Arabiji, Pakistanu, Indoneziji, Maleziji, Bruneju, Jordanu, Gazi a danas evo i u Bosni. Predviđeno je da posjeti još dvije zemlje: Bangladeš i Maroko, a kasnije će biti prikazane širom Velike Britanije.

Po svemu sudeći, riječ je o veoma važnom projektu, koji ima za cilj uspostavljanje bliskih veza između Velike Britanije i muslimanskog svijeta.

Velika Britanija je ovim činom afirmisala objektivnu sliku stanja vjerskih i političkih prava i sloboda vjerskih zajednica koje su doista maksimalno demokratizirane, a to potvrđuje da je Velika Britanija jedna od zemalja zapadne Evrope koja se svim sredstvima bori za što brže uspostavljanje svih veza Zapada sa muslimanskim svijetom na Istoku i uopšte, što pored ostalog potvrđuje pomenuti govor princa Čarlsa:

"Čudno je da na mnoge načine traje nerazumijevanje između Islama i Zapada, upravo zato što je ono što veže ova dva svijeta mnogo jače od onog što ih razdvaja."

Misleći na veličinu, moć i uticaj Velike Britanije, koja se kroz stoljeća i do dan danas zadržala, Arapi su je s povodom nazvali "Mjestom gdje sunce zalazi za more tame"!

E.R.

HADŽDŽ

Cijenjeni vjernici.

Poštovani Bošnjaci! Nalazimo se u mjesecu Zul-kade, u kome se vrše opsežne pripreme, kako u čitavom svijetu tako i kod nas u Sandžaku, za obavljenje hadždža. Hadždž je peta islamska dužnost a naređen je devete godine po Hidžri. U Kur'anu se na dosta mjesta govori o hadždžu, čak i jedna sura nosi naziv El-hadždž. Da je hadždž farz, potvrđuje nam sljedeći Kur'anski ajet:

وَ لِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً

"Hodočastiti Kabu dužan je Allaha radi svaki onaj koji je u mogućnosti" (Al-imran, 97)

U ajetu se spominje obavljanje hadža isključivo radi Božijeg zadovoljstva. Ni u kom slučaju radi zvanja (hadžija), turizma ili nama (ponosa). Također, iz ajeta je jasna poruka da je hadždž farz za imućne. Imućni su oni koji su punoljetni, zdravi, imaju toliko materijalnih sredstava koliko će obaviti hadž, te obezbijediti porodicu do njegova povratka. Nažalost, moglo se čuti prije: još je rano, još si ti mlad, ne može se očuvati hadždž itd. Hvala dragom Bogu te unazad nekoliko godina naše džematlije ispravnije shvataju hadždž. Iz godine u godinu sve je veći broj hadžija, kako starijih tako i onih od 20-30 godina. Dakle, hadžija ne mora biti "bogom data osoba". Kako prije hadždža tako i poslije, dužni smo biti muslimani.

Hadždž je moguće odgoditi za sljedeći put samo ako smo sigurni da ćemo naredni hadždž dočekati živi i zdravi, a ko to sebi može dati za pravo?! Postavlja se pitanje zašto se hadždž ubraja u temelje Islama?

Cijenjeni džematlije!

Da bi nam ovo bilo jasno, moramo imati na umu sljedeće stvari:

1. Svaki hadžija obavezno boravi u Mekki a Ka'ba se nalazi baš u Mekki. U tom gradu rodio se Muhamed a.s. Tu je počela i prva Objava.

2. Boravak u Medini: mjesto gdje je pokopano tijelo Muhammeda a.s., njegova džamija, Bedr, Uhud, Hendek. Dakle, džamija gdje je Poslanik a.s. klanjao, staze kojima je koračao, mjesta gdje je vodio bitke. Neka je ponosan svaki hadžija što ima priliku da se nađe na tim mjestima.

3. Hadždž je kongres svih muslimana. Nigdje na svijetu se ne okupi toliko ljudi na jednom mjestu kao što je hadždž. Stoga i jeste najveći kongres. Svake godine predstavnici mnogih muslimanskih zemalja okupe se, upoznaju i dogovaraju. Toliko džemata govori o potrebi ujedinjenja svih onih kojima je lična karta *La illahe ilellah*. Vladiston u 19. stoljeću poručuje: ''Ako hoćemo muslimane slomiti moramo ih odvojiti od Kur'ana i hadždža (džemata).''

4. Ka'ba je srce čija krv su iskreni posjetioci (vjernici). Krv funkcioniše ako dopire do srca. Srce ulijeva snagu. Tako i Ka'ba osvježava, napaja i jača vjernike.

5. Hadždž podsjeća na Sudnji dan, dan apsolutne pravde, dan kada će rob stajati pored vladara, siromah pored bogata, crnac pored bijelca, radnik pored direktora itd. Tako i na hadždžu, svi u istoj odjeći (ihramima): bogat, lijep, ružan, seljak, funkcioner - svi u istoj uniformi još jednom nas podsjećaju na riječi Allaha dž.š.:

Hudžurat, 13 إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللهِ أَتْقَاكُمْ

"Kod Allaha je najbolji onaj ko Ga se najviše boji"

Cijenjeni džematu.

Posebno se moraju istaći sljedeće značajke za onoga ko obavlja hadždž:

1. Hadžije su Allahovi gosti.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم: "وَفْدُ اللهِ ثَلَاثٌ: اَلْحَاجُّ وَالْمُعْتَمِرُ وَالْغَازِي"

Muhammed a.s. kaže: ''Tri su vrste Allahovih gostiju: hadžije, oni koji umru obavljaju i gazije.''

2. Hadždž je vrsta džihada.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم: "هَلُمَّ إِلَى الْجِهَادِ لَاشَوْكَةَفِيهِ،اَلْحَجَّ"

Muhammed a.s. kaže: ''Požurite u džihad u kome ne treba velika borba a to je hadždž.''

3. Hadždž briše grijehe.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم: "مَنْ حَجَّ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ مِنَ الذُّنُوبِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ"

Muhammed a.s. kaže: ''Ko propisno obavi hadždž i pri tom ne učini nikakvo ružno djelo ili prijestup, vraća se bez grijeha kao onoga dana kada ga je majka rodila.''

4. Hadždž sprječava siromaštvo.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم: "تَابِعُوا بَيْنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَالذُّنُوبَ كَمَا يَنْفِي الْكِيرُ خُبْثَ الْحَدِيدِ"

Muhammed a.s. kaže: ''Obavite hadždž i umru jer uništavaju siromaštvo i brišu grijehe kao što kovački mijeh odstranjuje prašinu sa željeza.''

Nema bojazni siromaštvu zbog troškova na hadždžu. Onaj ko daje zekat ne treba se bojati da će postati siromah jer mu Bog garantuje uvećavanje bogatstva, kao i hadžiji da će mu biti oprošteni grijesi i sačuvati ga siromaštva.

5. Hadžijama slijedi džennet.

Svi Allahovi robovi svojim postupcima nastoje približiti se Allahu dž.š. kako bi njegovom milošću ušli u džennet. Hadžiji po riječima Muhammeda a.s. slijedi džennet.

قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم: "وَلَيْسَ لِلْحَجَّةِ الْمَبْرُورَةِ إِلَّا الْجَنَّةُ"

Muhammed a.s. kaže: ''Za ispravno obavljen hadždž slijedi džennet.''

Cijenjeni džematlije!

Svaki bi bio ponosan da bude Allahov gost, da bude u džihadu, da mu grijesi budu oprošteni, da ne bude siromah te da zasluži džennet. Sve ovo moguće je postići hadždžom. Hadždžom koji je u ime Allaha u potpunosti obavljen.

Draga braćo, i ove godine će iz Sandžaka devedeset hadžija, inšallah, obaviti hadž. To je doista ponos za Sandžak, jer se ovaj broj nije mogao naslutiti unazad pet godina. Posebno je zadovoljstvo kada se zna da najmlađi hadžija ima 23 godine a najstariji 85.

Dragi Allahu, mi te molimo ukabuli hadždž svim prijašnjim hadžijama i smiluj se ovogodišnjim i podaj im snage, sabura, da obave onako kako ćeš Ti biti zadovoljan.

Uzvišerni Gospodaru! Oni koji to mogahu ove godine a ne odlučiše se, obaspi ih milošću da to učine sljedeće godine.

Allahu! Onima koji nisu kadri pomozi i daruj im imetka da obave hadždž.

Allahu! Budi zadovoljan sa nama, smiluj nam se i podari nam džennet!

Amin.

KUĆA NE STOJI NA ZEMLJI NEGO NA ŽENI

"Zaista Allah neće izmijeniti ništa u sudbini jednog naroda dok se taj narod ne izmijeni u svojoj biti... " (Er-Ra'd, 11)

Bračni život je temelj porodice, a porodica je temelj ljudske zajednice. Što više skladnih brakova i porodica, time manje briga i problema za samo ljudsko društvo. Niko više ne obavezuje pojedinca od njegove vlastite porodice, kojoj duguje svu svoju ljubav, brigu i pažnju. Muhammed a.s. u tom pogledu savjetuje: "Allahu je najdraži čovjek koji koristi porodici."

Gdje svako ispunjava svoje porodične dužnosti - muž svoje, žena svoje, djeca svoje - tu vlada sloga i međusobna ljubav. Muhammed a.s. nam je najbolji uzor i primjer kako bi trebalo održavati harmoniju jedne porodice, te nam poručuje: "Najbolji je među vama onaj koji je najmiliji svojoj porodici, a ja sam između vas najbolji svojoj porodici (tj. u međusobnim odnosima sa članovima svoje porodice). Prema ženama su velikodušni i pažljivi samo plemeniti ljudi, a žene ponizuju i zlostavljaju samo oni koji su loši i niske naravi."

Iz koje se kuće čuju prepirke i psovke tu je zatajio osjećaj samokontrole. Nesloge u porodicama dolaze zbog odsustva svijesti o porodičnim dužnostima i odgovornostima. Moralni posrtaji i padovi usljed pijanstva, razvrata i preljube, najčešće gase porodičnu svijest. Upravo, da nebismo skrenuli sa staze pravoga puta (siratul-mustekima), Kur'an poručuje: "Allah zaista naređuje pravednost, dobročinstvo i potpomaganje rodbine, a zabranjuje bestidnost, odvratna djela i nasilje; savjetuje vas da biste vi primili savjet." (Nahl-90)

Ipak, najviše porodičnih nesreća dolazi od pijanstva, a najveći broj porodica je rastočen u alkoholu. Gdje je muž pijanac i propalica i ne brine se o kući, ženi i djeci, ili gdje žena posrne pa se oda skitanju i zanemari kuću i djecu, tu se trasira nesretna budućnost. Jednom prilikom se požalila Hinda (Ebu Sufjanova žena) Muhammedu a.s. kako joj muž ne daje dovoljno sredstava za izdržavanje porodice, a Poslanik s.a.v.s. joj reče: "Uzmi iz njegova imetka prema propisu, koliko je dovoljno tebi i tvom djetetu."

Zato je Islam bračnim i porodičnim odnosima posvetio veliku pažnju. Naredio je strogo poštovanje međusobnih prava i dužnosti i muža i žene. Posebno je naglašeno uzajamno poštovanje ljudske ličnosti između muža i žene. Najstrože je zaštićen ponos i ljudsko dostojanstvo svakog bračnog druga, što se u punoj uzajamnoj ravnopravnosti i punopravnosti mora cijeniti i poštovati.

Čistoća bračnog života je nepovrediva i nema toga razloga niti isprike koja može opravdati svjesno vjerolomstvo u braku. Zajednički život van braka osuđen je kao i brakolomstvo. A to je sve u interesu mirnog i sretnijeg života nedužnog potomstva.

Mnogi ljudi teško griješe potcjenjujući kućne poslove žene, iako baš naša narodna poslovica kaže: "Kuća ne stoji na zemlji nego na ženi". Mnogi svoj drski, prgavi i despotski odnos prema ženi ne smatraju grijehom, nego čak nekim pravom. Takvo shvatanje je iz temelja pogrešno i primitivno. Takvi postupci su neoprostivi grijeh, jer na lijepo raspoloženje, na lijepu riječ, razgovor i nježan postupak, niko nema više prava od čestite žene. "Prava ženina su sveta. Zato pazite da se prema ženama blago i nježno odnosite, jer i

Muslimanska porodica u Bosni, (1900)

to spada u njihova priznata prava", tako je oporučio Božiji poslanik, a onda dodao: "Kreposna i četita žena je najveće blago."

Zanemarivati kuću i odgoj djece je veliki grijeh za ženu, jer kako znamo, to je njena prva i najdelikatnija dužnost.

Neophodno je, dakle, uzajamno poštovanje i uzajamni obzir među supružnicima u svakom pogledu, te puna svijest o odgovornosti za budućnost i sreću porodice. Ta odgovornost je stalna i postojana, uprkos mijenjanju uslova načina života, kao i pogleda i nazora. Česti ispadi maloljetnika, kao i njihova preuranjena orjentacija ka haramu, teško optužuju roditelje. O tome imamo priliku čitati u dnevnoj štampi a to je vrlo često upućeno na adresu roditeljima. Priča hazreti Aiša r.a.: "Upitala sam Božijeg poslanika kome žena najviše duguje, a on mi reče: "Mužu". Zatim ga upitah, a prema kome muškarac najviše duguje, a on mi reče: "Prema svojoj majci".

Najveći broj nas će ovakav Poslanikov odgovor obrazložiti time što muž više privređuje za izdržavanje kuće, čime zadužuje ženu, a majke pak rađaju djecu i ulažu sve od sebe oko njihova odgoja, čime zadužuju sinove. Dakle, prema trudu i zaslugama i priznanje, međutim, gornji Resulullahov stav mogao bi dobiti svoje puno opravdanje i obrazloženje i sa drugih aspekata i pogleda na porodicu, pa i u savremenoj (sadašnjoj) porodici, gdje i žena privređuje. Možda bismo takav stav trebali prihvatiti s više razloga kod savremene porodice, nego li kod patrijarhalne, pa i u slučaju da bude istinito mišljenje nekih sociologa, koji kažu da se sadašnja porodica približava jednom obliku matrijarhata, gdje u porodici dominira volja žene (supruge). Takvih porodica je iz dana u dan sve više. To u nekom slučaju samo po sebi nije loše i zavisi o individualnoj vrijednosti i porodičnoj svijesti svake pojedine žene. To može da bude nekad više pozitivna, nego negativna pojava, ukoliko žena bude, prije svega, prava domaćica. Zar može biti negativno ako jedna vrijedna muslimanka-domaćica preuzme vlast i vodstvo u porodici od muža pijanca? Međutim, česti su slučajevi da su supruge nametnule svoju volju i trezvenim muževima.

Lijep i skladan život na temelju uzajamne ljubavi i poštovanja uz zadovoljstvo sa onim što je Allah dž.š. dao, je ono najljepše na ovome svijetu. Takav život može da pomuti samo prokleti šejtan, mameći mušku stranu na alkohol, kocku, nemoral i sve moguće štetne poslove, a žensku stranu na pretjeranu modu, raskoš, razvrat, skitnju itd. Ako se samo jedno od njih počne povoditi za šejtanom, time odmah počinje nagrizanje braka, a zatim i njegovo rušenje, što ima za posljedicu razaranje porodice. Sreća iseljava iz takve porodice i ustupa mjesto nesreći. Obično se onda kasno uviđa i shvata u čemu leži porodična sreća: da ona nije u bogatstvu, luksuzu i razvratu, nego u slozi, skromnom zadovoljstvu i ljubavi.

Kada govorimo o muslimanskoj porodici, bitno mjesto zauzimaju i roditelji. Priča Ebu Hurejre r.a.: "Bio sam prisutan kada je jedan čovjek došao i upitao Resulullaha: - Koga mi je najpreče da poštujem i najljepše pazim? - Majku, reče mu Božiji poslanik. - A zatim? - priupita čovjek. - Majku, ponovi Resulullah. - A zatim? - ponovo priupita čovjek - Majku, opet ponovi Muhammed s.a.v.s. - A iza toga? - Oca, odgovori četvri put Božiji poslanik!"

"Hoćete li da vam kažem koji su najveći grijesi?" - upita Muhammed s.a.v.s. jednom ashabe. "Hoćemo." - odgovoriše ashabi. "Najveći su grijesi idolopoklonstvo, pa odmah iza toga neposlušnost prema roditeljima, zatim laž i lažno svjedočenje", reče Muhammed s.a.v.s.

"Ne reci roditeljima ni - Uf!", oštro opominje Allah dž.š. u suri Isra, ajet 23.

Ljubav i poštovanje roditelja je odraz islamske plemenitosti i duševne kulture, bez obzira na situaciju, položaj i ostale momente. Jedino ako je roditelj nepravedan i griješnik, te bi nas pokornost i odanost prema njemu dovela u sukob sa čistim moralom, pravednošću i Allahovim propisima, u takvim slučajevima smo dužni i roditelju se suprotstaviti. Nažalost, veliki broj muslimanskih porodica živi pod teretom kompleksa prema "kulturnom Zapadu" i osjećaja manje vrijednosti svega islamskog, što bi trebalo svakako korigovati i vratiti se vrelima Islama.

Posebno mjesto u muslimanskoj porodici zauzima status ispravnog odnosa u pogledu odgajanja djece. Pravilan i dobar odgoj djece je višestruka obaveza, tj. moralna obaveza iz više razloga. To je obaveza i zbog samog sebe, radi vlastite odgovornosti za svoj evlad i svoje potomstvo. Zatim, to je obaveza prema ljudskom društvu i zajednici, kako u užem, tako i u širem smislu, jer su djeca budući aktivni članovi ljudskog društva i građani države, a od stepena njihovog odgoja zavisit će njihova vrijednost i korisnost po ljudsko društvo.

Muslimanska porodica - danas, mora koračati ka stazi Svjetlosti i Istine, ka Islamu a ne ka stranputici, odnosno dalaletu (zabludi).

Mirsada Burdžović

PRVA TERAVIJA

Ulica duga i tmurna. Idem brzo. Volio bih da mogu trčati. Svi žure. Žele da na vrijeme stignu i da se prvim teravih namazom zahvale Allahu dž.š. na velikom daru. Jedino džamija svijetli, sve ostalo je tama. Puna džamija mi ulijeva radost u srce. Večeras će biti dosta svijeta. Mesdžid će biti pun. Biće tu mladih i starih, muslimana i muslimanki. Dok svi nestrpljivo u džamiji isčekujemo ezan za prvu teraviju, hafiz nas opija riječima koje nagovještavaju sutrašnji dan posta. I napokon, zauči ezan. Muezin je ezanom svima nama budio radost, mir, spokojnost. Padosmo na sedždu. Riječima "Allahu ekber" zahvaljujemo se Gospodaru na Njegovim nimetima što nam ih podari. Poslije duge teravije, kao slobodna ptica odoh kući da se tamo sedždom zahvalim na daru, teravih namazu.

Enes Korać
I razred Medrese

U ovom broju GLASA ISLAMA predstavljamo poetsko (kao i prozno) nadahnuće mladih stvaralaca iz "Gazi-Isabeg" medrese, literarne sekcije "Arif Sarajlić" iz Novog Pazara, te drugih iz redova naših najmlađih. Uopšteno, zajednička nota je iskrenost njihovog literarnog naboja, koliko i vjerski segmenti ovaploćeni kroz Istinu. Koliko slični, toliko i različiti i osobeni i prepoznatljivi. Svakako dostojan poetski trenutak za neka nova buduća imena koja valja već pamtiti, ukoliko budu aktivno sazrijevala.

F.K.

ABUZEMZE

Žubori voda
sa česme.
Prilazi joj čovjek
i pije.
Gledam ga,
odlazi.
Napio se
i sad je sretan.

Prilazi joj
drugi čovjek.
Pere ruke do iza lakata,
umiva lice,
ispira usta,
ispira nos,
ispira uši.
Potire vrat,
potire i kosu.

Gledam ga,
mislim otići će.
Ali on izuva cipele i
pere noge do iza članaka.

Odlazi na namaz
čistoga tijela,
da dušu približi
Allahu Stvoritelju.

II

Lijepo lice
muslimanke,
skriveno od sunca,
bijelo...
bijelo k'o mlijeko
za podoj djeteta.

Skriveno
od ćafirskih pogleda
iza svilene šamije.

Svilene šamije
izvezene klobodanom
i ukrašene ojicama
od najlepšeg ibrišima.

III

Sjedosmo svi
za sofru,
bismile pomenusmo
i babo poče
da lomi hljeb.

Na sofri jahnija,
za nas izobilje.

Hvala ti Allahu
za ovaj nimet.

IV

Stadoše čeze
u naš sokak.
U njima komšija,
hairli se vratio sa hadža.
Podrezao bradu,
preplanuo u licu,
nekako lijep,
ljepši nego ikad.

Svi se tiskaju
oko njega,
svi hoće da mu
hožgeldiju požele.

A ja?
Ja hoću da ga zamolim
za jedan gutljaj
Abuzemzema.

Nermin Gicić
Član literarne sekcije
"Arif Sarajlija"

ISLAM JEDINI PUT ISTINE

Po tamnom krilu nijeme noći zora valja svoje talase, a vjetrić šumi ko da zastajkuje, kao da želi nešto da čuje. U zanosu svome muezin uči, ezan se čuje, molitvu vjerničkim srcima najavljuje. Rosa je pala, lica nam rosi, u blagoj tami tespih se uči, vjernički uzdah Bogu putuje.

Na ovim prostorima, napojenim krvlju bošnjačkog naroda, živjeli su ljudi koji su se borili za svoja prava i svoje opstajanje.

Zemlja ovih prostora, naviknuta na buđenje ezanom sa sabaha, rodila je svoje sinove istine koji stoje ponosno u safovima pred svojim Gospodarom, koji ih stvori i nadahnu njihova bića dobrotom.

Svaki čovjek koji živi u istini, zadovoljan je životom, svjestan je da pripada jednoj velikoj grupi ljudi, nepokolebljivim rijekama vjernika koje se ulijevaju u jedno more. A u tom moru je njihova domovina.

To veliko more je Islam. A moja jedina domovina je Islam. A Islam je jedini put istine...

Enver Latić
II razred Medrese

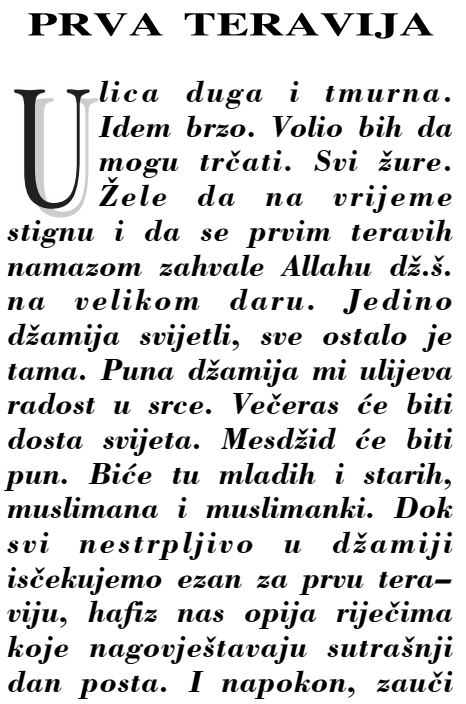

Motiv iz Novog Pazara
(Abdest)

O BOŽE

O Bože daj mi snage i uma
da nejač sklonim sa ovog druma,
gdje žetvu žanju satanske kose,
o Silni spasi gole i bose.
Ne daj im, Moćni, da idu njime.
Jer šejtan žanje u tvoje ime.

O Bože, daj mi snage i uma,
da nejač sklonim sa ovog druma,
gdje razum ljudski sebe negira,
o Blagi daj nam namaskog mira.

Enver Škrijelj

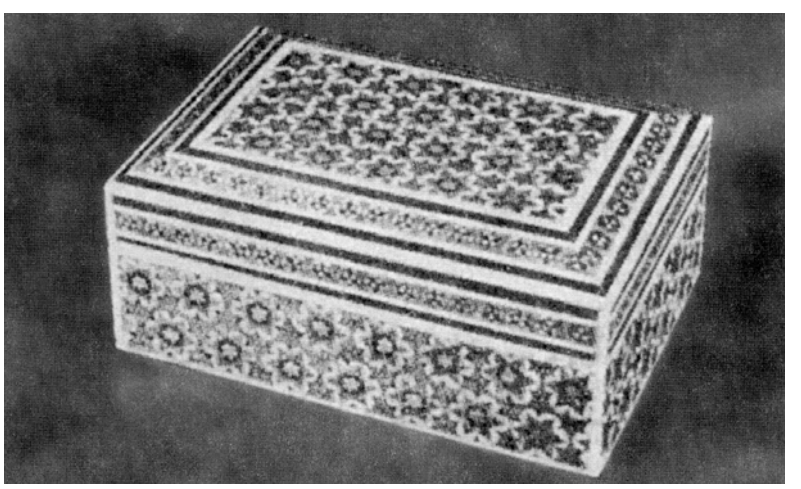

O SREĆI

Htio bih reći nešto o njoj,
Da bi nje zehru dograbio,
Želim biti ispunjen njome,
Jer je Allah tako htio.

Čovjeka stvori i reče: Robe!
Možeš ići kud si naumio,
Al' ako budeš milosti Moje,
Kur'ana granice prelazio,
Postići nećeš ono što želiš.

A sreću hoćeš, znam te,
Djelo ti si kuvveta Mog.
Pa može li iko pored Mene,
A Ja sam Allah, Jedini Bog,
Znati više o biti tvojoj,
Kojoj usadih nagon za njom.

Nihad Eminović
student u Tripoliju (Liban)

DVIJE DOSAD NEZABILJEŽENE ANEGDOTE

Književnik Ćamil Sijarić, koji je lično poznavao Avda Međedovića, jer je u kući njegovog amidže Iljaza Sijarića iz Šipovica Avdo često pjevao junačke pjesme, ostavio je svoje žive uspomene na njega u tekstu: "Avdo Međedović pjevač epskih narodnih pjesama", (Život, 32, 1983) iznoseći niz zanimljivih i značajnih podataka iz života ovog našeg izuzetnog epskog pjesnika-pjevača.

Imao sam priliku da se, od 1970. god. pa do Sijarevićeve iznenadne smrti, često susrećem s njime po nekoliko puta godišnje, raznim književnim i drugim prigodama i onako, u njegovom domu u Sarajevu, prijateljski. Rijetko je kad prošlo da mi Ćamil ne ispriča jednu anegdotu koja se doticala Avda Međedovića, ali i mene, jer se u njima spominje Plav, moje rodno mjesto. Upravo je to bio podsticaj da mi priču mnogo puta ispriča. "Trefio se Avdo Međedović, čuveni guslar s Obrova, kraj Bijelog Polja, jedne mnogo pogane i pasije zime na konak u bogatih begova Ćorovića sa Šipovica, od kojih su nekolicina i sami znali lijepo da pjevaju uz gusle. No, da bi pristimali musafira koji je uz to bio na glasu kao dobar guslar, tražili su od Avda da on pjeva. Avdo je te noći odabrao jednu sandžačku mnogo lijepu pjesmu o Ali-paši Gusinjskom i Boju na Nokšiću. Pjevanje je potrajalo nekih 7-8 sahata, do u samu ponoć, jer Avdo ni mnogo kraće pjesme nije znao prije da završi.

Oni koji su bili u kući imali su osjećaj da su svu bitku Crnogoraca, koje je predvodio čuveni vojvoda i junak Marko Miljanov, i Plavljana i Gusinjana, koje su pomogla susjedna arbanaška plemena a koje je predvodio isto tako veliki junak Ali-paša Gusinjski - vidjeli od početka do kraja, kao da je vođena tu, ispred njihovih užagrenih očiju, u prostranoj musafirskoj sobi begova Ćorovića, gdje se inače bilo iskupilo čitavo selo. Kad se pjesma najzad završila, neko će od prisutnih, uz dubok uzdah, reći: "Eh, hvala Bogu, što nema živoga stvora i junaka da ode u Plav!" (Trebalo je preći preko Polimlja koje su u to vrijeme kontrolisali Vasojevići, prim. H.B.).

Čuvši taj uzdah i te riječi, neki je najamnik kod begova Ćorovića, koji je, dok se pjevala pjesma, čučao iza vrata, istog trenutka izašao, a da ga niko nije zapazio. Nije ga poslije bilo četiri dana i četiri noći, kao da je u zemlju propao. Kad se iznenada pojavio peti dan, upita ga neko od begova Ćorovića:

- Je li, Boga ti, đe si ti ovoliko vakta?

Najamnik snebivajući se odgovori:

- Rekoste li vi one večeri kad je pjevao Avdo Međedović: "Što nema živoga stvora i junaka da ode u Plav?" Ja sam bio u Plav i evo se sad vraćam.

U KOJOJ KUĆI GUSLE GUDE, TU ŽIŽAK NA TAVANU ŽITO NE JEDE

Avdo Međedović je po pričanju bio turski vojnik u Solunu devet godina. Jedno vrijeme držao u je u varoši (Bijelom Polju) kasapnicu a kasnije je radio, kao i ostali seljaci, na imanju. Na pitanje američkih naučnika: čime se zanimao u svome životu, Avdo je odgovorio: "Ja, ima dvije godine, eto tako, ka' što vi pričam ovo. Ponegdje ljeti radi, i to majeno zamljice savijem, a zimi sjedim. Pomalo drvaca kod kuće i gri se s to đečice, i nema šta da radim. Radio bih, iako sam star. Volio b' mrijet od rada no sedet besposlen, ali sad u ova vremena, nema šta." Ovo je Avdov razgovor koji je pod nadzorom Milmana Parrya vodio s njim Nikola Vujinović, 31. jula 1935. godine, dakle, tada kada su u bjelopoljskoj čaršiji počele da kolaju zavidljive priče da "Avdo zgrće dolare", naročito rastežući pjesme, kako bi po svakom stihu ili sahatu pjevanja dobio što više para.

Jednoga dana dogovore se varoški dokonjaci i dućandžije da isprobaju Avdov dar i vide je li istina to što se o njemu priča, da đe je on, drugi nema što uzimati gusle u ruke. Bio je Ramazan i oni su mislili da se malo zabave i skrate vrijeme do iftara. Uz to su mu donijeli neku štampanu "pjesmaricu", za koju su posigurno utvrdili da je Avdo nikad ranije nije čuo.

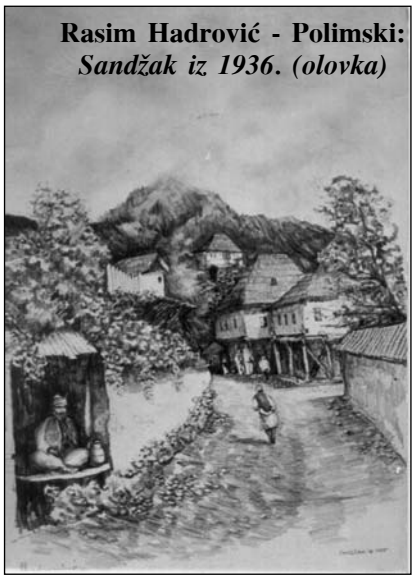

Rasim Hadrović - Polimski:
Sandžak iz 1936. (olovka)

"Pjesmarica" je bila prilično kratka, ali je Avdo tražio da mu je pročitaju dva puta. On, inače, nije znao ni da čita ni da piše. Opklade se da će je Avdo pjevati od tog trenutka pa sve do iftara i da neće ponoviti ni jedan jedini stih.

Tada se Avdo prihvati gusala i poče da pjeva tu pjesmu. Ta je pjesma bila zanimljiva i u početku kasablije nijesu osjećale glad, čak im je i godilo da uz razonodu prekraćuju dan. Ali čim puče top i oglasi se znak za iftar, njima pođe voda na usta i glad poče da zavija u praznim želucima. Ipak, opklada je opklada, nije im se gubio novac a i nije im se prekidala pjesma. A Avdo je, pogledujući ih ispod oka, vezao i kitio kao nikad prije, sve jednu riječ ljepšu od druge, birajući ih kao da ih vadi iz neke nevidljive knjige.

Napokon, 2-3 sahata po iftaru, ne mogavši više da izdrži glad jedan između dućandžija, zaviče:

- Aferim! Tvoja je opklada! Samo nas pušćaj da iftarimo, pa ćemo te slušat' do sufura!

- Jok! Jok! - reče Avdo. - Neću da vas pušćim! Daću vam sve američke dolare koje sam zaradio, ako izdržite da me slušate gladni do sufura!

Tu se nekako i prekide priča i više niko nije uzimao u zbor da Avdo namjerno rasteže pjesmu, kako bi dobio više dolara.

- Nek su ti, brate, halal, ovoga i onoga svijeta! - govorili su plaćajući mu opkladu, vidjeći da je asli pjevač koga ne može niko nadpjevati.

Husein Bašić

NA IZBJEGLIČKOM PUTU

KAD PITOME RUŽE PODIVLJAJU

Voljela sam svoj mali grad, osjećala kako dišu njegove mahale, budili me ezani sa munara; opijali me mirisi behara, lipa... Gledala sam kako rijeka teče sa mojim djetinjstvom, s mojom mladošću...

I kad me je sudbina odvela u daljine, patila sam za mojim gradom i povratke pretvarala u bajke, da zagrlim ponovo svoje roditelje i osjetim toplinu vjetra moje Bosne.

Uvijek bi me dočekale munare ili sam samo njih vidjela, i sjećanja kako smo mi djeca krijući se od hodže hitali uzanim stepenicama na vrh munare. Tad, gledajući prolaznike činilo mi se da sam osvojila svijet. Da li sam mogla slutiti da će se srušiti moj svijet i džamijski haremi pretvoriti u zgarišta. Slutila sam ponekad, kad bi me profesori vidjevši pokrivenu namazbezom dok bih se vraćala sa teravija pokušali ubijediti da ja ne pripadam tamo, da se trebam emancipovati, da oni, emancipovani, koji su ubijali svoje učenike, pokušali su me još tada ubiti. Ali ja sam bila ponosna na svoju munaru, na svoj namazbez i ogrtala bih tiho svoju dušu tekbirima. Bila sam sretna kad bih išla svojim sokakom i gledala nane pokrivene šamijama kako vire sa svojih malih pendžera, kao da su čuvale našu mladost da se ne uprlja. Tu bi me čekao most, avlija kaldrmisana, bunar kog sam zvala šadrvanom. Pričala mi je moja rahmetli nana kako je dedu zaklao komšija, a ja to nikako nisam mogla da shvatim. Vodila me je do njene spaljene kuće i pokazivala ruže što ih je sadila, sad bijahu podivljale... Vidjela sam to kao neko davno, nepovratno vrijeme. Uzeli su mi dukate, seharu, ruho, uzeli su sve, al' duša je ostala smirena, predana Allahu.

Voljela sam jezik kojim je pričala moja nana, njene skemlije, mušebke, peškune, kameriju u njenoj spaljenoj kući i džamli pendžere i zamišljala svoju majku kako je vezla mahrame na đerđefu uz mjesečinu i slušala pjesmu punu sevdaha.

Žalila sam njene ogre dukata koje su ponijeli, kako bi ona rekla, ćafiri, zulumćari. Uvijek kad bih ustajala na rani sabah ispod moje sedžade stajao bi poklon što sam klanjala i poslije bih na njenom starom fijakeršporetu mirisao sabahski čaj, a iz dolafa ponešto slatko. Na rafovima Musafi koje bi učila naizmjenično i govorila da na Kur'an ne smije nikada pasti prašina, da može da nestane njegova jazija. A ja, kao da sam sve razumjela, bila sam poslušna jer sam znala da to ona u mene ulijeva vjeru, nešto što će me uvijek čuvati. Ponekad bi gorko uzdahnula i pričala kako je dedo bio abadžija i trgovac, i vrijedan čovjek, ali oni su sve vrijedne ubijali. A najteže bi joj bilo kada bi pomenula unuku ubice njenog muža, kako je ona sad predsjednik opštine, a njoj (mojoj nani) daju socijalnu pomoć. A ona je ostala u svim tim iskušenjima hanuma i za sve je ona bila begovica. Govorila bi: "U dobru se ne ponesi, a u zlu se ne poništi".

Sjećanja su je boljela, teški dani muhadžrluka tjerali su suze na oči koje su poručivale: "pomenulo se, ne povratilo se".

E moja rahmetli nano, e moja Bosno, povratilo se i isto i gore... Izrodili su zlikovci još gore zlikovce i nisu dali da se tvoje ruže ponovo oplemene. Sagorjele su u plamenu bolesnih duša, ali neka, nisu ni znali da u nama ničе najčistiji cvijet, cvijet Islama i zadana riječ da ćemo prepoznati dušmane.

Prošla sam ponovo kroz moj, a tuđi grad: nisam vidjela moje munare, bile su porušene, džamijski haremi preorani. Ali rekla sam tiho "Esselamu alejkum ve rahmetullah", a šehidi će me čuti svojim dušama. I tebi sam Fatihu proučila i s gorčinom ti pričala šta su uradili. Gledala sam sad svoju spaljenu kuću i nisam više voljela taj grad, jer on nije moj bez tih džamija, bez tih avlija.

A ne znaju oni da su džamije u svima nama još tvrđe i jače i da ih nikad ne mogu uništiti.

Zaustavili su nas pored popaljenog sela i tražili milostinju za svoja nedjela. Vidjela sam njihovu bijedu, a ne našu, i oživjela u sebi uspomene, i prolila suze nad ubijenima, mučenima, nestalima... Gledala sam brda koja kao da su mi poručivala da će Allah dž.š. sve izravnati i sjećala se tvojih riječi: "Ne požuruj sine pravdu jer Allah neće sohom, nego zgodom". Poručila sam mom zaklanom dedi, a znam da bi mi i ti rekla: "Pominjat ćemo njihovo zlo dugo ali nećemo nikada više dati da se povrati".

Lejla A.

DŽAMIJA ZA RESULULLAHOV OGRTAČ

Godine 1849. u Istanbulu je podignuta džamija specijalno za časni ogrtač Muhammeda s.a.v.s. a donator ove džamije je sultanija Valida, majka sultana Abdul-Medžida. Ovo zdanje nosi naziv po Poslanikovom ogrtaču: Hirkai-šerif džami. Do tog vremena ogrtač se nalazio u posebnom sanduku u sultanskom sarаju.

DUHAN NAJVEĆA KATASTROFA ČOVJEČANSTVA

Svjetska zdravstvena organizacija je objavila podatak od koga se vrti u glavi. Naime, s početka devedesetih pa do 2015. godine (dakle za period od 25 godina), u svijetu će od posljedica pušenja umrijeti 500 miliona ljudi. To je neuporedivo više od ukupnog broja svih ljudi koji su poginuli u svim dosadašnjim ratovima. Ovo iznosimo radi onih muslimana koji hoće primiti pouku. Posebno zabrinjava činjenica da nerijetko poneka ulema stoji na stanovištu da duhan nije haram jer se ne pominje u Kur'anu i hadisu, sve u cilju opravdanja sopstvenog uživanja pomenutog narkotika. Ni droga nije spomenuta u Kur'anu, pa se svi slažemo da je haram. Duhan, dakle, više uništi ljudi nego droga, s tom razlikom što droga djeluje brže a duhan postepeno razara organizam cijelog života, a povrh toga cijela familija i okruženje plaća ceh ljudskoj slabosti, za koju će se odgovarati.

Nije suvišno da se pozovemo na kur'anski ajet: ''Ne bacajte se sopstvenim rukama u propast.'' Dok se vode duge, jalove i nepotrebne rasprave o duhanu, sljedbenici drugih religija su davno napustili ovaj porok.

DŽEKSON ZVANIČNO MUSLIMAN

Septembra 1989. god., svjetske novinske agencije su prenijele senzacionalnu vijest da je američki muzički super-star Majkl Džekson prešao na Islam, nakon što je shvatio da će mu Islam donijeti duševni mir, koji mu je do tada nedostajao.

Svjedoci smo proteklih martovskih dana da je popularni Majkl ponovo centralna medijska ličnost. Naime, Majkl je izjavio da napušta svoju domovinu Ameriku i da se seli u Saudijsku Arabiju. Kao vrlo ubjedljiv dokaz u tom smislu, služi podatak da je otpustio dugogodišnjeg menadžera Serdi Galena i da sve buduće detalje prepušta najbogatijem saudijskom princu El-Validu el-Saudu, koji će ubuduće voditi računa o njegovom životu.

Ljetošnje prijateljstvo slavnog Majkla i princa El-Valida je urodilo plodom. Princ El-Saud je novi menadžer, pod čijim nadzorom Majkl intenzivno proučava Islam. Dalji planovi su mu hodočašće Meki. Po obavljenom hadždžu, Majkl će biti promovisan u princa. Nije isključena i koncertna turneja po Srednjem istoku, nakon koje će se Majkl povući u svoju palatu u Saudijskoj Arabiji - najbogatijoj arapskoj zemlji.

Pripremio: Esad Kolašinac

EL-GAZALI AUTORITET ISLAMA

"Život poslije smrti" je djelo veoma poznatog i još uvijek aktuelnog alima, priznatog autoriteta (hudžetul-islama) u svijetu Islama, Muhammeda el-Gazalija. Za svog relativno kratkog života imami Gazali napisao je izuzetno veliki broj djela, što dužih što kraćih, iz različitih oblasti. Svakako, najpoznatije Gazalijevo djelo je "Ihjau ulumu-d-din" a manja su: Tahafutul-l-felasite, Elmunkizu mine-ddalal, Miškatu-l-euvar i dr. U posljednje vrijeme je sve veće interesovanje za prevođenjem njegovih djela i na bosanski jezik. Što se tiče samog djela "Život poslije smrti" ono je prevedeno sa arapskog jezika. Djelo, naravno u svjetlu kur'ansko-hadiskih dokaza, u kratkim crtama obrađuje pojedina ljudska stanja prilikom umiranja, života u kaburu, zatim Smak svijeta, ponovno proživljenje i opis pojedinih stanja na Sudnjem danu.

Sve je to obrađeno u kratkim crtama ali, ipak, na jedan zaokružen način. U istinu, Gazalijevo djelo i nema nekih ambicija da detaljno analizira spomenute teme već je ono prije svega uvod za čitalačku publiku koja želi nešto više saznati o "onome iza zastora". Djelo je podijeljeno na osam poglavlja koja su međusobno povezana. Posebna čar ove skromne knjige je hadiska podloga i potkrijepljenost, tako da se naprosto čita u dahu. Istina je i to da na čitaoce djeluje impresionistički i ne ostavlja ih ravnodušnim, jer čašu smrti ćemo svi okusiti. Ovo je jedno od prvih djela na našem jeziku koje islamsko poimanje života obrađuje na ovakav način. Nadamo se da neće biti i jedino. "Život poslije smrti" je doživjela više izdanja, a kod nas je u izdanju Mešihata IZ-e Sandžaka štampana u decembru 1996. god. Nadamo se da ćete kupovinom ove knjige upotpuniti vašu biblioteku te obogatiti sopstveno znanje i iskustvo, što je i njen prvenstveni cilj.

Mustafa Fetić

ŽIVIO JE ZA BOSNU

(Alija Isaković: 1932 - 1997)

Alija Isaković:
Odgovoran pred prostorom i vremenom

Život gospodina Alije ISAKOVIĆA stao je ispred Ferhadije džamije u Sarajevu 14. marta ove godine a dan kasnije je obavljena dženaza, preko puta, u istoj džamiji uz najveće državne počasti, u prisustvu velikog broja poslenika pisane riječi, vjerskog i političkog vodstva, koji se oprostiše od Isakovića biranim riječima kako to njemu dolikuje. Neka mu je rahmet, Alija Isaković je našao svoje dostojanstveno mjesto kako to priliči samo velikim ljudima.

Biografija Isakovića (ratnog siročeta) je zanimljiva. Rođen je u Bitunji kod Stoca 1932. god. Osnovnu i srednju školu pohađao u Bitunji, Stocu, Zagrebu, Crkvenici, Pančevu, Beogradu, a filozofski fakultet - jugoslovensku književnost i srpskohrvatski jezik u Sarajevu. Bio je goeloški tehničar, prospektor urana, TV-scenarist, urednik časopisa "Život" i urednik edicije "Kulturno nasljeđe BIH" u sarajevskoj "Svjetlosti".

Prosto je nemoguće prikazati blic retrospektivu Isakovićevih djela na ovako malom prostoru, čija bibliografija sadrži 25 knjiga, koji se okušao u svom stvaralačkom radu sa svim glavnim književnim oblicima, osim poezije. Književni opus Alije Isakovića izgleda ovako: roman "Sunce o desno rame" 1963, Knjige pripovjedaka "Semafor" 1966. i "Taj čovjek" 1975, Knjiga aforizama "Prednost imaju koji ulaze" 1971, "Krajnosti", Knjiga drama (To, Generalijum, Kraljevski sudbeni stol) 1971, "Hasanaginica", drama, 1982, Knjiga putopisa "Jednom" 1987, roman "Pobuna materije" 1985, Knjiga priča za djecu "Lijeve priče" 1990, Knjiga članaka i eseja "Neminovnosti" 1987, i još niz neviđenih i nepročitanih knjiga koje su se rodile u zadnjih pet godina, za vrijeme rata.

Kod Isakovića valja cijeniti izdavačku hrabrost. Ovaj predani stvaralac, lucidni istraživač jezika, antologičar i opservator kulturne baštine, objavio je još 1972. godine u Zagrebu knjigu antologijskog značenja "Biserje" - prvi izbor iz muslimanske književnosti. Srećom, aminovali su takav stvaralački poduhvat iz pera priređivača jednog ratnog siročeta, centralni komiteti i parlamenti, ministarstva kulture, udruženja književnika, akademije... Bila je to prva čitanka brižljivo probranih tekstova iz usmene i lijepe muslimanske nacionalne književnosti. Zapamtili smo Isakovića po velikom izdavačkom poduhvatu; objavio je naš najveći ep "Ženidba Smailagić Mehe", Avda Mededovića koji se može uporediti sa Homerovom "Ilijadom i Odisejom". Isaković je priredio prvi izbor bosanskohercegovačkog putopisa "Hodoljublje" 1973. godine, gdje je centralno mjesto zauzeo poznati karikaturista i putopisac rahmetli Zuko Džumhur. Priredio je zbornik radova "Hasanaginica 1774-1984", anegdote Nasrudina-hodže 1984, sa Hadžemom Hajdarevićem.

Isaković je jedan od tvoraca edicije "Muslimanska književnost XX vijeka", edicije od 25 knjiga, kao i Bosanske književnosti u 100 knjiga u izdanju sarajevskog "Preporoda". Isaković je bio angažovan na izradi "Pravopisa bosanskog jezika" koji se pojavio u toku ratnih godina u svojoj okupiranoj Bosni, koju je branio perom i nacionalnim dostojanstvom, oštrom kritikom prozivajući međunarodne "faktore" od UN-a, UNPROFOR-a do humanitarnih organizacija koje su očigledno bile slijepe i gluhe kada je u pitanju njegova Bosna. Svoje britke tekstove Isaković je objavljivao u "Ljiljanu", "Oslobođenju" i drugim glasilima.

Imao sam čast lično da se družim sa Isakovićem dvije godine, prije nego će početi najstrašniji rat u historiji svih civilizacija, u reviji "Ogledalo" koja je izlazila u Sarajevu i Zagrebu, a koja je za kratko vrijeme okupila poznata imena iz naše bošnjačke književnosti i žurnalistike, upravo, zahvaljujući prvenstveno ovom preciznom i disciplinovanom kulturnom posleniku.

Bio je tačan kao sat, odgovoran pred prostorom i vremenom, iskustven i zagledan u daleku budućnost. Štitio je samo istinu, i kao takav borio se svim bićem za bošnjačko nacionalno pravo.

Fehim Kajević

DŽENAZA U HAREMU FERHADIJE DŽAMIJE

U petak, 14 marta 1997. godine, neposredno poslije džume namaza, preselio je na ahiret velikan bošnjačke kulture, veliki književnik i mislilac, rahmetli Alija Isaković. Rođen je u Bitunji kod Stoca 1932. Školovao se u Beogradu i Sarajevu. Jedan je od onih koji je baštinio znanja mudraca, cijenio i poštovao pobožnost učenih, tražio pravdu moćnih, bodrio nas na srčanost hrabrih. Umio je da iskaže i osjeti duh svojeg (bošnjačkog) naroda i da ga drugima prezentuje. Kao primjer uzimamo izvod iz njegovog govora na Bošnjačkom Saboru 1996. godine u Sarajevu, gdje između ostalog kaže:

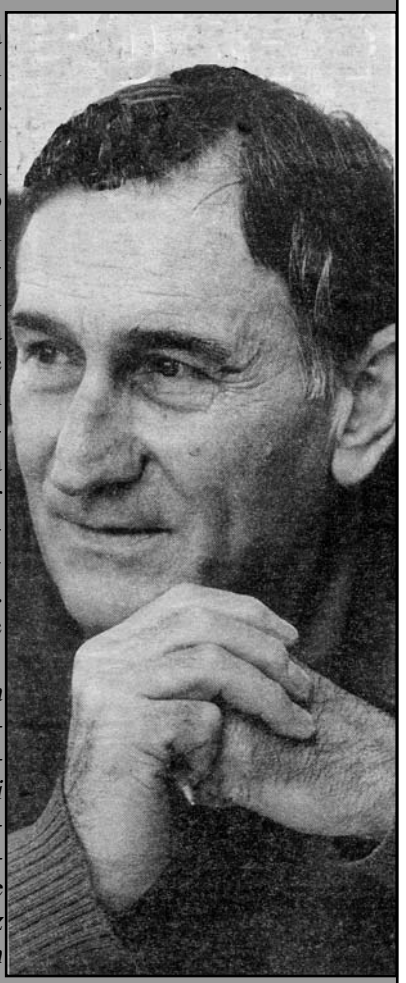

"Ovdje smo kao na Sudnjeme danu, s razlikom što račun polažemo sebi i onima koji će nas naslijediti - ujedinjeni surovim povijesnim prelamanjem; ovdje smo izjednačeni, bez regionalnih i stranačkih podjela, bez bilo kakve surevnjivosti i suparničkih nakana, svedeni pod jedan i jedinstven imenitelj onim načinom kako smo se rađali i kako smo umirali... Ništa neće biti onakvim kakvim bijaše. Moramo sve ispočetka... Čisto i jasno kao sama priroda, bez licemjerja... Ovaj uzburkani historijski tok jedan je od uzroka što se u bošnjačko-muslimanskom narodu mogu sresti svi oblici krajnjosti. Nigdje nisam sreo tako dirljive, dobrodušne, naivne i predane ljude, beskrajno samopožrtvovane, spremne na svaku ličnu i kolektivnu žrtvu i nigdje takve pojedince i skupine apsolutno uskogrude, beskrajno samoživе, potkupljive, politički ljigave, i nadasve, opsjednute omalovažavanjem svoga vlastitog imena, vjere, običaja, prošlosti..."

Dženaza namaz mu je klanjana u haremu Begove džamije, a klanjao je lično Reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić. Dženazi su prisustvovali ugledni Bošnjaci i prijatelji rahmetli Alije iz Bosne, kao i delegacije iz svijeta i inostranstva. Ukopan je u mezarju Ferhadije džamije, uz pratnju hiljade Bošnjaka koji su došli da prouče Fatihu i posljednji put se halale sa ovim briljantnim stvaraocem koji je predstavljao Bosnu u malom.

Molimo Boga dž.š. da se smiluje njegovoj plemenitoj duši.

(El-Fatiha)

M. Fetić

HADŽIJE SU SVJETILJKE POPUT ZVIJEZDA NA NEBU

OBRAĆANJE PREDSJEDNIKA MEŠIHATA MUAMER EF. ZUKORLIĆA NA SVEČANOSTI U POVODU HADŽIJSKE DOVE 03. APRILA U KONCERTNOJ DVORANI DOMA KULTURE U NOVOM PAZARU

Euzubillahi mineššejtani rradžim, bismillahir-rahmanir - rahim.

Poštovana braćo i sestre, esselamu alejkum we rahmetullahi we berekatuhu.

Neka je neizmjerna hvala Uzvišenom Gospodaru svjetova, Milostivom i Samilosnom. Neka Mu je hvala na blagodatima koje podari čovječanstvu i neka Mu je iskrena hvala što ljudskome rodu darova Kuran-i-Kerim, kojeg učini da bude uputa bogobojaznima i onima koji razum imaju. Neka je salavat i selam na Njegovog miljenika i posljednjeg poslanika Muhammeda s.a.v.s., njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji prihvatiše Islam za svoju vjeru do Sudnjega dana. Amin!

Neka Mu je neizmjerna hvala što nas obradova i darova nam mnoge počasti, što nas darova i ovom počasti i omogući nam da se okupimo u ovom broju, svih uzrasta - od naših najmlađih do naših uvaženih najstarijih, svih društvenih slojeva. Svima neka je hošgeldum i neka Vas sve Allah dž.š. obaspe milošću i u sevab Vam upiše korake koje ste potrošili i sabur koji imate da u ovoj kušnji uspravno, ispravno i dostojanstveno ostanete i opstanete.

Posebno mi je drago što se među Vama, pored naše uleme, i to u prvom safu, nalaze i prve ličnosti ovdašnje opštinske vlasti. To nam je posebno drago i radosni smo zbog toga. To je dobro bešare, jer kada su predstavnici vlasti sa narodom, očekujmo dobro. Oni su večeras sa narodom, što svojim prisustvom potvrđuju, i oni će, ako Bog da, to i biti, a ovaj narod, kao što vidite, je islamski, odnosno muslimanski narod.

Draga braćo i sestre. Tačno prije deset godina, mnogi se sjećaju, a mnogi to nisu ni primjetili, iz cijelog Sandžaka imali smo samo trojicu hadžija. Devedesete godine, broj se popeo na 13. Devedeset četvrte na 23, devedest pete i šeste preko 60. A evo, devedeset i sedme, podugačak spisak - tačno 90. Neka je za to hvala Allahu dž.š. što nas je time počastio. A to nije ništa drugo, draga braćo i sestre, do potvrda da niko ne može da ugasi Allahovo svjetlo, pa makar sve učinili u tom pravcu oni kojima smeta da Njegovo svjetlo obasjava ove prostore. Ono će ih i dalje obasjavati, i to iz dana u dan, iz godine u godinu, sve jačom snagom. Naravno, to nije prijeteće, to je obećavajuće, jer tamo gdje su pokorni Allahovi robovi, tamo je selamet, tamo je harmonija, mir, ljepota i dostojanstvo.

Ovaj broj ovdje prisutnih zasigurno možemo svrstati u nekoliko grupa, koje su po mnogo čemu različite ali koje povezuje jedna nit - svi su, inšallah, pristalice La illahe illellah, Muhammedu resulullah. I ne samo to, kada je hadždž u pitanju ovdje su oni čija ste imena čuli, koji su putnici, ako Bog da, na ovaj hairli put. Ovdje su i oni koji su već obavili tu dužnost i samo im još više srce čezne da ponovo budu u mogućnosti obaviti ga. Ovdje su i oni koji su nijetli, ako Bog da, u narednoj ili narednih godina obaviti hadždž i za to imaju mogućnosti, pa molimo Allaha dž.š. da ih učvrsti u toj namjeri i da tu odluku ne odlažu dugo. Naravno, među nama je ovdje veliki broj onih koji trenutno nisu u mogućnosti, a za to u srcu zasigurno nose čežnju, iskrenu čežnju, obraćajući se dovom, iskrenom dovom da im Allah dž.š. omogući, i ako nemaju imetka, da ih opskrbi i podari im zdravlje pa da i oni budu kadri da to učine. Allahu dž.š. se obraćamo da onima koji su obavili hadždž ukabuli i ponovo omogući da to učine. Oni koji su nijetlije i putnici, da im pomogne da najljepše, najlakše i u dobrom zdravlju i rahatluku i, nadasve, uspješno i kabul obave ovogodišnji hadždž. Da onima koji imaju namjeru, omogući odmah, naredne godine da to učine uz Allahovu pomoć. A da onima koji trenutno nemaju mogućnosti, podari nafaku i zdravlje i to omogući. Naglašavamo i to da onaj koji bude imao stalnu čežnju da obavi hadždž, pa makar mu se to i ne omogućilo, ta čežnja za hadždžom će ga, uz Allahovu pomoć, dovesti do stepena sevaba kao da je obavio hadždž. Prema tome, ovo je potvrda da za dobronamjerne i iskrene važi kur'anski princip: *''Za njih nema straha i neka se ne žaloste.''*

Gdje ispraćamo ovu našu braću i sestre? Gdje oni idu? Idu da sa bliske distance poselame Resulullaha s.a.v.s, da uz suze na njega donesu salevat i uđu u krug onih na koje hadis ukazuje: *''Ko me posjeti poslije smrti, kao da me je pozijaretio za vrijeme života.''*

Oni idu da klanjaju u Resulullahovoj džamiji, gdje prema sahih hadisu jedan namaz vrijedi koliko hiljadu drugih namaza. Oni idu da obiđu druge znamenitosti: Uhud, Hendek, Kibletejn, Kuba i druga mjesta gdje je Resulullah s.a.v.s. hodao svojim mubarek stopalima, gdje su on i njegovi ashabi svoj znoj i svoju krv prolijevali, kako bi zrak svjetlosti Allahove dopro i do ovih prostora. I, el-hamdulillah, došao je, i ostaće i opstaće do Sudnjeg dana. Oni idu u Meku, u grad sigurni, u grad kojim se Allah dž.š. u Kur'an-i-Kerimu kune. Oni idu u Ka'bu, u kojoj jedan namaz vrijedi, prema sahih hadisu, koliko stotinu hiljada namaza obavljenih na drugome mjestu. Oni idu u zijaret, kome drugom do Uzvišenom Gospodaru Allahu dž.š., koji hadžije, posredstvom hadisa, nazva ''Dujufu-Rrahman'' - gosti Milostivog, odnosno ''Wufudullah'' - Allahovi delegati. Oni idu da se poselame, da stisnu ruke svih muslimana svijeta, onih crne kože, onih žutih i raznih drugih od Amerike do Indonezije, koji su po mnogo čemu različiti ali su tamo došli da potvrde pripadnost Ummetu, kojeg i pored svih nastojanja, ipak ne može niko razdvojiti. Oni su različiti po boji kože, po svojim jezicima, ali se ipak dobro sporazumijevaju sa našim hadžijama. Jer kad nemaju ništa jedan drugome da kažu, prouče Šehadet i potpuno se razumiju. To je posebna čast, to je poseban ugođaj.

Ove naše hadžije idu, uz Allahovu dž.š. pomoć, da prođu kroz srce islamskog Ummeta. Ka'ba, odnosno Meka je to srce. Hadžije su krv koja kola tim srcem, koja kola kroz organizam i koja mora jednom godišnje proći kroz to srce, koje pumpa imansku energiju i prenosi je širom zemaljske kugle, opskrbljujući Allahovom milošću i blagodatima i hadžije, one koji ih ispraćaju i one koji ih dočekuju. Istina, to je velika čast, no svaka počast povlači za sobom odgovornost. Dakle, naše hadžije idu u sveta mjesta. Oni su naši predstavnici u tom islamskom parlamentu ove godine u Meki. Ali zato moraju opravati tu čast. Zato od njih očekujemo da, kada se vrate, budu poput svjetiljki, da budu poput zvijezda na nebu po kojima će se ljudi orjentišu noću, kada putuju po zemlji. Da oni budu poput tih zvijezda, po kojima će se drugi oko njih orjentisati u Islamu, orjentisati u moralu i bogobojaznosti, i po njima se određivati prema dobru i zlu. Od njih se to očekuje. Naravno, možda njima srce jače kuca kada čuju ove riječi, bojeći se te odgovornosti. Istina, to je teško, teško sve dok se ne napojite sa tog tamo vrela. A kada se napojite sa tog Allahovog vrela, ono će Vam dati takvu energiju da Vam neće poslije toga ništa više biti teško, jer će Vam sve u životu biti minorno u odnosu na pokornost samo Jednom Jedinom Uzvišenom Allahu dž.š.

Svi ovi pomaci, draga braćo i sestre, idu u pravcu onoga što je upravo i cilj postojanja vjere. A šta je cilj postojanja vjere? Cilj postojanja vjere jeste selamet, spas na ovom i budućem svijetu. "Fi dunja haseneten ve fil ahireti haseneten..." - dobro na ovome i dobro na budućem svijetu. I zato svi zajednički, u prvom safu ulema, za njima hadžije i džemat, će se, ako Bog da, kretati u pravcu ostvarivanja ovih ciljeva, gdje ćemo imati odgojenog i islamski formiranog pojedinca, pojedinca kojeg će svako poželjeti, pojedinca koji će samo činiti dobro i boriti se protiv zla, koji će vrijedeti za svako društvo, za svaku instituciju i organizaciju, za svaki posao.

Idemo u pravcu da izgradimo porodicu, takvu porodicu koja će biti osnovna ćelija ovog džemata. Porodicu koja će sačuvati svoju djecu, sačuvati je od otrova koji im se redovno i sve masovnije podmeće preko raznih klubova nemorala, raznih nečasnih mjesta i svih drugih poroka.

Idemo u pravcu da formiramo zajednicu, kompaktnu zajednicu, koja će se napajati svakodnevno pet puta na muslimanskom, džamijskom izvoru, i koja će harmonično djelovati, potvrđujući kur'anski princip: "Svi su vjernici braća."

To su naši ciljevi, draga braćo i sestre, i mi idemo u pravcu njihovog ostvarivanja. Ostvariti te ciljeve, djelujući u tom pravcu, pokazaćemo svima, a prije svega sebi, da Islam donosi spas u svim sferama života: kulturnom, socijalnom, političkom i svim drugim. Oslobodićemo se kompleksa koji su nam nametnuli. Pokazaćemo i Evropi, kojoj geografski pripadamo, da smo kadri da budemo ono što smo bili, a bili smo nosioci ljudske civilizacije i to nekoliko dugih stotina godina. To je bio taj isti Islam kojeg mi sada imamo, ali je tada bio snaga iskorištena, a sada je snaga neiskorištena, i mi ćemo je, uz Allahovu dž.š. pomoć, inšallah, ponovo iskoristiti, a to će značiti spas pojedinca, spas porodice, spas zajednice i, ako Bog da, spas cjelokupne ljudske zajednice.

Koristim ovu mubarek priliku da mubareklišem prvo hadžijama a potom njihovim porodicama, svim onima koji se raduju, cijelom našem džematu, svima nama prisutnima i mnogobrojnim odsutnim, koji su, vjerovatno, opravdano spriječeni da ovdje dođu.

I zamolimo Uzvišenog Gospodara svjetova da ukabuli ovaj skup i da nam omogući da se ubuduće, kada su ovakvi povodi, ipak ne sastajemo ovdje u koncertnoj dvorani. Ovo je potvrda, ovo je dokaz da ovom gradu treba džamija koja će moći primiti najmanje 5.000 džematlija i da ovakve mubarek skupove održavamo u džamiji, jer džamija je ipak džamija.

We sselamu alejkum we rahmetullahi we berekatuhu!

Da li znate?

...da su Errahman i Errahim, Allahova imena koja se mnogo spominju u plemenitom Kur'anu, imena koja onim u nevolji koriste ako njima Allahu dovu čine i smirenje za one koji se plaše.

Za onog ko ih mnogo pominje biće zaštita u svakoj situaciji.

Onaj ko ih često izgovara biće ljepšeg ahlaka i Uzvišeni Gospodar umjesto šera daće mu hair.

Allahov poslanik s.a.w.s. je rekao: "Objavljen mi je ajet koji nikom od poslanika nije objavljen osim Sulejmanu bin Davudu i meni. On je "Bismillahir-Rahmanir-Rahim", u ime Allaha Milostivog Samilosnog.

OMER BIN HATAB

Dova

عن أبي بكر رضي الله عنه قال: قلت يا رسول الله علمني دعاء أدعو به ربي، فقال رسول الله صلعم: "قل اللّهُمَّ إني ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدَكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ"

Od Ebu Bekra r.a. se prenosi da je rekao: "Rekao sam: 'O Allahov poslaniče, pouči me dovi kojom ću se obraćati svome Gospodaru.'

Allahov poslanik s.a.w.s. odgovori: 'Reci: *Gospodaru moj, zaista sam sebi učinio mnogo grijeha, a niko osim Tebe ne oprašta grijehe. Oprosti mi Tvojim magfiretom i smiluj mi se. Zaista si ti onaj koji prašta i koji je Milostiv.*"

Prelazak Omera r.a. na Islam bio je pravi šok za pripadnike plemena Kurejš. Oni se okupiše oko njegove kuće želeći ga isprovocirati. Došao mu je El-A's ibn Vail Es-Sehmij, vođe plemena Selim i otac Amra bin El-A'sa koji je bio saveznik plemena Beni A'dij čiji je Omer bio pripadnik. Došavši, obrati mu se riječima: "Šta je s tobom Omere?", našta on uzvrati: "Tvoji ljudi kažu da će me ubiti!". Tada El-A's izađe pred ljude i reče im da ne smjeraju ništa prema njemu, te se ovi raziđoše.

Uprkos njegova prelaska na Islam, Omer r.a je i dalje ostao autoritativan u plemenu Kurejš. Kada je došao emer za hidžru iz Mekke u Jesrib (Medinu) on nije krenuo skrivajući se, kako su to uradili drugi. To nam potvrđuju i Alijine r.a. riječi: "Nije mi poznat niko od muhadžira da je obavio hidžru na vidjelo drugih osim Omera bin Hataba. On je, kada je došao vakat hidžre, opasao svoju sablju, okačio luk i strijele i otišao u pravcu Ka'be, obavio tavaf i klanjao, zatim ustao i od grupe do grupe prisutnih mušrika išao govoreći im: "Ako neko želi da umre majci, da djecu učini jetimima a ženu udovicom, neka me sretne iza ove doline!" Kako kaže Alija r.a., niko ga nije pokušao pratiti, osim nejakih kojima je bio vođa.

Mesdžid hazreti Omera

U vremenu Allahova Poslanika s.a.v.s., Omer r.a. je sve potčinio interesu muslimana i njihove zajednice. Nakon smrti Muhammeda s.a.v.s. bio je odlučujući faktor u izboru Ebu Bekra za predvodnika muslimana. Bio mu je desna ruka u rješavanju problema zajednice, kako unutrašnjih tako i spoljašnjih.

Kada je bolest Ebu Bekra poprimila ozbiljan oblik, on osjeti bojazan nastanka mogućih razlika među muslimanima ako bi on umro, a ne bi izabrali budućeg halifu oko kojeg bi se svi složili, a u vremenu kada se muslimanska zajednica suočavala sa dvije velike carevine, Perzijom i Rimskim Carstvom.

Ebu Bekr zatraži od ashaba da oni odaberu čovjeka među njima, čvrstog i oštrog, ali mudrog, blagog i mehkog, ali ne slabog, čovjeka kadrog da prihvati rizike tako odgovornog položaja u tim odlučujućim momentima istorije Islama i muslimana. Ebu Bekrov prijedlog je bio Omer r.a. ali on nije htio da to prihvatiti iz bojazni da se takav izbor ne bi svidio drugima.

Kako prenose neki historičari, Ebu Bekr je sakupio ljude koji su važili najvećim autoritetima, tražeći da oni nađu najbolje rješenje, govoreći im da je u interesu muslimana da odaberu sebi budućeg halifu još za njegova života, čime bi se izbjegla moguća mimoilaženja. Oni se nisu mogli odlučiti ko bi mogao biti njihov budući halifa, već su zatražili od njega da on to sam odluči.

Ebu Bekrov izbor je bio Omer r.a. i tada poče sa konsultacijom najodabranijih ashaba o Omeru kao budućem halifi. Dobivši potvrdu svog ličnog izbora on u pismenoj formi objavi muslimanima donijetu odluku.

Omer r.a. je stupio na mjesto halife 13. godine po hidžri, mjeseca džumadel-ahire. Svojom snažnom ličnošću novi halifa je u vođenju ummeta poseban akcenat stavio na to da ovu zajednicu ne uništi raskošan život onako kako je uništio mnoge prijašnje narode.

Za sebe je uzimao onoliko koliko uzima i onaj iz imetka jetima da bi ga odgojio. Ne bi uzimao kada bi ga Uzvišeni Allah s druge strane opskrbio. Sebe nije razlikovao u načinu života od najsiromašnije muslimanske kuće, jeo je hljeba sa solju. Primjetivši bljedilo na njegovom licu, ashabi mu prigovoriše: "Zapovjedniče pravovjernih, poboljšaj svoju ishranu, tvoj život je život ummeta." Tada on uzvrati: "Lošeg li vladara - dok je on sit, sljedbenici mu gladni."

Bio je beskompromisan u borbi za pravednost, nije žalio truda obespravljenima vratiti pravo. Od sebe i svojih najbližih tražio je prije svih da budu dosljedni u izvršavanju Allahovih odredbi. Historija bilježi da je, kada bi donio neku odluku, sakupio svoje najbliže iz porodice i rekao im: "Tako sam naredio. Uzvišenim Allahom se kunem, ako neko od vas postupi drugačije, biće mu udvostručena kazna, jer ste vi uvijek pred očima ljudi."

U toku svog desetogodišnjeg predvođenja muslimanske zajednice ona je dobila sasvim novi teritorijalni oblik. Toj, u početku sićušnoj zajednici, sada su bile pripojene susjedne teritorije Egipata, Sirije, Palestine, Irana. Svojom originalnošću ostavio je vječni putokaz kako treba voditi ummet. Preselio je 23. godine po hidžri u mjesecu zul-hidžetu. Period njegova hilafeta trajao je 10 godina, 6 mjeseci i 4 dana. Pred smrt imao je 63 godine kao i njegova dva prethodna druga, Vjerovjesnik s.a.v.s. i Ebu Bekr. Ukopan je u sobi majke pravovjernih Aiše r.a., sa Poslanikom s.a.v.s. i Ebu Bekrom.

Abdullah

LEKSIKON ISLAMA

***ŠERI'AT** - Riječ šeri'at se u arapskom jeziku upotrebljava u značenju "pravi put" i "zakon-propis". U ovim značenjima je u Kur'anu upotrijebljena na pet mjesta. U islamskoj pravnoj nauci se pod pojmom šeri'at podrazumjevaju kur'anski propisi koji regulišu odnose čovjeka prema Bogu i međuljudske odnose kao članova vjerske zajednice i društva u cjelini. Svi propisi koji su sadržani u Kur'anu, po islamskom vjerovanju su trajni i nepromjenljivi i smatraju se konačnom Božijom porukom čovjeku koja je dostavljena preko posljednjeg vjerovjesnika Muhammeda a.s. Islamski učenjaci smatraju da šeri'at kao zakon predstavlja za duhovni život čovjeka isto ono što voda predstavlja za fizičko održanje tijela pa se stoga riječ šeri'at u značenju "izvor vode" potpunije uklapa u semiologiju ovoga pojma.*

***Ibnu-l-Kajjim** objedinjuje stavove svih islamskih učenjaka i definiše šeri'at kao "Allahovu pravdu i milost među Njegovim stvorenjima, sjenu Njegovu na zemlji i mudrost koja na Njega upućuje". Dakle, s pravom se može reći da šeri'at ne podrazumjeva samo islamsku pravnu nauku, već i sve ono čije je ishodište Kur'an, bez obzira na koju oblast nauke ili ljudskog djeloanja se odnosilo.*